

arao

Ravnanje z radioaktivnimi odpadki
Radioactive Waste Management

2022

DOLGOROČNI PROGRAM DELA ARAO ZA OBDOBJE 2023–2027

00-00-023

november, 2022

Dokument:	ARA0 00-00-023	Prejemniki: ARA0, UO, MOP, MZI, Vlada RS	
Datum:	November 2022		
Revizija:	2		
Naslov dokumenta: Dolgoročni program dela ARA0 za obdobje 2023–2027			
Ime in priimek	Podpis	Ime in priimek	Podpis
Pripravila: Tanja B. Emberšič		Pripravił: Jernej Györköš	
Pripravila: Simona Sučić		Pripravił: mag. Sandi Viršek	
Pripravił: Matej Rupret		Pripravila: Ana Bavčar	
Pripravił: Leon Kegel		Pregledala: dr. Metka Kralj	
Odobril: mag. Sandi Viršek			

SLEDLJIVOST

Revizija	Oznaka in ime dokumenta	Ime in priimek	Spremembe	Datum
0	ARAO 00-00-023 <i>Dolgoročni program dela ARAO za obdobje 2023–2027</i>	Pripravili: Tanja B. Emberšič Simona Sučić Matej Rupret Leon Kegel mag. Sandi Viršek Jernej Györköš Ana Bavčar	usklajeno z MzI in UO ARAO	september 2022
		Pregledala: dr. Metka Kralj		
		Odobril: mag. Sandi Viršek		
1	ARAO 00-00-023 <i>Dolgoročni program dela ARAO za obdobje 2023–2027</i>	Pripravili: Tanja B. Emberšič Simona Sučić Matej Rupret Leon Kegel mag. Sandi Viršek Jernej Györköš Ana Bavčar	dopolnjeno glede na pripombe MOP	oktober 2022
		Pregledala: dr. Metka Kralj		
		Odobril: mag. Sandi Viršek		
2	ARAO 00-00-023 <i>Dolgoročni program dela ARAO za obdobje 2023–2027</i>	Pripravili: Tanja B. Emberšič Simona Sučić Matej Rupret Leon Kegel mag. Sandi Viršek Jernej Györköš Ana Bavčar	dopolnjeno glede na pripombe MOP (e-dopis z dne 16. november 2022)	november 2022
		Pregledala: dr. Metka Kralj		
		Odobril: mag. Sandi Viršek		

KRATICE

ARAO – Agencija za radioaktivne odpadke

CSRAO – Centralno skladišče radioaktivnih odpadkov

DDV – davek na dodano vrednost

EURATOM (ali EAEC) – Evropska skupnost za atomsko energijo (European Atomic Energy Community)

IAEA (ali MAAE) – International Atomic Energy Agency (Mednarodna agencija za atomsko energijo)

IG – izrabljeno gorivo

IJS – Institut "Jožef Stefan"

IRAO – institucionalni radioaktivni odpadki

MDK – Meddržavna komisija za spremljanje izvajanja sporazuma med vladama Republike Hrvaške in Republike Slovenije o urejanju statusa in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v Nuklearno elektrarno Krško, njenim izkoriščanjem in razgradnjo

MOP – Ministrstvo za okolje in prostor

MZI – Ministrstvo za infrastrukturo

NEK – Nuklearna elektrarna Krško

NSRAO – nizko- in srednjeradioaktivni odpadki

PDFN – program dela in finančni načrt

PGD – projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja

PZI – projekt za izvedbo

RS – Republika Slovenija

RAO – radioaktivni odpadki

RŽV – nekdanji rudnik urana Žirovski Vrh, tudi RŽV d.o.o. javno podjetje za zapiranje rudnika urana

Sklad NEK – Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško

SVS – Služba za varstvo pred sevanji ARAO

UO – Upravni odbor

URSJV – Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost

VRAO – visokoradioaktivni odpadki

POJMI

Institucionalni radioaktivni odpadki so radioaktivni odpadki, ki nastajajo v raziskavah, industriji in medicini in niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije;

Imetnik radioaktivnih odpadkov je njihov povzročitelj oziroma pravna ali fizična oseba, ki ima radioaktivne odpadke v posesti.

Jedrski objekt je objekt za predelavo in obogatitev jedrskih snovi ali izdelavo jedrskega goriva, jedrski reaktor v kritični ali podkritični sestavi, raziskovalni reaktor, jedrska elektrarna, objekt za skladiščenje, predelavo, obdelavo ali odlaganje jedrskega goriva ali visokoradioaktivnih odpadkov in objekt za skladiščenje, obdelavo ali odlaganje nizko- ali srednjeradioaktivnih odpadkov. Jedrski objekt lahko sestoji tudi iz več jedrskih objektov, če so funkcionalno povezani na istem geografsko zaokroženem območju in jih upravlja ena oseba.

Odlagališče radioaktivnih odpadkov je jedrski objekt, v katerega se trajno odloži radioaktivne odpadke brez namena, da bi se jih še kdaj vzelo iz odlagališča.

Povzročitelj radioaktivnih odpadkov je pravna ali fizična oseba, pri kateri nastajajo radioaktivni odpadki pri izvajanju njenih dejavnosti. Povzročitelj je lahko hkrati tudi imetnik.

Skladišče radioaktivnih odpadkov je jedrski objekt, v katerem se za določen čas skladiščijo radioaktivni odpadki, dokler jih ne prenesemo v odlagališče radioaktivnih odpadkov ali pa se nad njimi opusti nadzor.

KAZALO

1	UVOD.....	1
2	PREDSTAVITEV ARAO.....	2
2.1	USTANOVITEV IN NALOGE ARAO	2
2.2	OSNOVNI PODATKI O ARAO.....	4
3	STRATEGIJE IN CILJI IZ NACIONALNEGA PROGRAMA RAVNANJA Z RAO IN IG	4
4	OPIS DOSEDANJEGA STANJA	5
4.1	STANJE NA PODROČJU POSAMEZNIH NALOG JAVNE SLUŽBE	8
4.1.1	Načrtovanje in izgradnja odlagališča NSRAO	8
4.1.2	Ravnanje z institucionalnimi RAO	9
4.1.3	Upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV	10
4.1.4	Skrb za razvoj stroke na področju ravnanja z RAO in IG in prenos znanja iz mednarodnega okolja v RS	10
4.1.5	Druge naloge javne službe ravnanja z RAO, ki se še ne izvajajo	11
5	OBSEG NAČRTOVANIH DEJAVNOSTI IN STORITEV JAVNE SLUŽBE RAVNANJA Z RAO ZA OBDOBJE 2023–2027.....	11
5.1	IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO	12
5.2	RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO	14
5.3	DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV	15
5.4	DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG	17
5.5	TEHNIČNA IN DRUGA STROKOVNA PODPORA	18
5.6	POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI	20
6	NAČRT INVESTICIJ IN VLAGANJ	22
6.1	VLAGANJA DRŽAVE V OSNOVNA SREDSTVA	22
6.2	INVESTICIJA V ODLAGALIŠČE NSRAO	23
7	SKUPNA OCENA STROŠKOV ARAO V OBDOBJU 2023–2027.....	26
7.1	VIRI FINANCIRANJA	26
8	PREDVIDENI CILJI IN REZULTATI JAVNE SLUŽBE V OBDOBJU 2023–2027	31
9	KADROVSKI NAČRT.....	36
9.1	OPIS STANJA	36
9.2	NAČRTOVANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH IN STROŠKOV DELA V OBDOBJU 2023–2027	36

TABELE

Tabela 1: Stanje izvajanja ukrepov ReNPRRO16–25, za katere je odgovoren ARAO v okviru izvajanja nalog javne službe.....	6
Tabela 2: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju odlaganja NSRAO.....	14
Tabela 3: Načrt izvajanja ključnih dejavnosti javne službe na področju ravnanja z IRAO.....	15
Tabela 4: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč na območju RŽV.....	16
Tabela 5: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju dolgoročnega načrtovanja ravnanja z RAO in IG.....	18
Tabela 6: Dinamika financiranja vlaganj v osnovna sredstva, potrebna za izvajanje javne službe ravnanja z RAO po tekočih cenah v €, z vključenim DDV.....	22
Tabela 7: Načrtovana sredstva na investiciji v izgradnjo odlagališča NSRAO v obdobju 2023–2027.....	25
Tabela 8: Skupna ocena potrebnih finančnih sredstev za uresničevanje nalog in izvajanje storitev javne službe ravnanja z RAO in IG v obdobju 2023–2027 v € (z DDV in prispevki).....	26
Tabela 9: Predvideni ključni za delitev stroškov dela v obdobju 2023–2027.....	27
Tabela 10: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2023 v €.....	28
Tabela 11: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2024 v €.....	28
Tabela 12: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2025 v €.....	29
Tabela 13: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2026 v €.....	29
Tabela 14: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2027 v €.....	30
Tabela 15: Načrtovano število zaposlenih na ARAO v obdobju 2023–2027.....	37
Tabela 16: Stroški dela za posamezne stroškovne nosilce v obdobju 2023–2027 v €.	37

1 UVOD

ARAO kot izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (v nadaljnjem besedilu: *javna služba*) pripravlja dolgoročne programe dela zavoda na podlagi Odloka o ustanovitvi javnega gospodarskega zavoda ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke (Uradni list RS, št. 8/22) (v nadaljnjem besedilu: *Odlok ARAO*). Pripravlja ga vsake tri leta za obdobje petih let in je podlaga za določitev časovno razmejenih finančnih sredstev in financiranje dejavnosti. Dolgoročni program dela mora upoštevati strategije in cilje iz nacionalnega programa ravnanja z RAO in IG ter vsebovati zlasti:

- opis dosedanjega stanja,
- obseg predvidenih dejavnosti in storitev javne službe ravnanja z RAO,
- oceno potrebnih finančnih sredstev za predvidene aktivnosti za izvajanje dejavnosti in storitev javne službe ravnanja z RAO,
- načrt investicij in vlaganj,
- načrt aktivnosti za izvajanje dejavnosti in storitev javne službe ravnanja z RAO s podrobnejšo časovno umestitvijo investicije v odlagališče za NSRAO, ki temelji na potrjenem investicijskem programu,
- oceno stroškov, potrebnih za poslovanje izvajalca javne službe ravnanja z RAO,
- predvidene cilje in rezultate v prihodnjem petletnem obdobju z merili za doseganje le teh,
- kadrovske načrte.

V dolgoročnem programu dela so predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki za obdobje petih let tako, da je prikazana ocena potrebnih finančnih sredstev, ločeno za:

- izvajanje nalog javne službe ravnanja z RAO, vključno z razvojem stroke in prenosom znanja iz mednarodnega okolja v RS;
- izvedbo investicije v odlagališče za NSRAO, ki temelji na potrjenem Investicijskem programu za odlagališče NSRAO, Vrbinja, Krško (revizija E, IBE d.d., julij 2021 potrjen s Sklepom ministra za infrastrukturo št. 360-182/2020/35 z dne 2. 8. 2021 o potrditvi »Investicijskega programa za odlagališče NSRAO, Vrbinja v občini Krško, revizija E, julij 2021) (v nadaljnjem besedilu: *Investicijski program revizija E*);
- naloge, za katere se skladno z zakonom, ki ureja način zagotavljanja sredstev za financiranje razgradnje NEK in odlaganje RAO iz NEK, zagotavlja sredstva iz sklada NEK.

Dolgoročni program dela je podlaga za pripravo poslovnega načrta zavoda, ki se pripravlja vsako leto za obdobje dveh let. Dolgoročni program dela ARAO za naslednje triletno obdobje direktor ARAO predloži upravnemu odboru v obravnavo in pripravo obrazloženega mnenja za ministra, pristojnega za odpadke najmanj tri mesece pred potekom tekočega triletnega obdobja.

Dolgoročni program dela za obdobje 2023–2027 temelji na veljavnih strategijah ravnanja z RAO in IG za obdobje 2016–2025 iz Resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025 (Uradni list RS, št. 31/16) (v nadaljnjem besedilu: *ReNPRRO16–25*), pri čemer upošteva tudi ustrezne strategije iz osnutka Resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2023–2032 (osnutek, Ministrstvo za okolje in prostor, september 2022) (v nadaljnjem besedilu:

ReNPRRO23–32), ter Uredbe o načinu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 8/22) (*v nadaljnjem besedilu: Uredba GJS*). V nacionalnem programu, ki je podlaga za pripravo dolgoročnega programa ARAO, so osrednje točke ravnanje z NSRAO iz NEK, ravnanje z visokoradioaktivnimi odpadki in odpadki ob razgradnji NEK ter ravnanje z IG iz NEK. Pri pripravi dolgoročnega programa ARAO za naslednje 5-letno obdobje je kot osrednja dejavnost ARAO v tem obdobju upoštevana izgradnja odlagališča NSRAO in začetek odlaganja NSRAO v RS, ki so že nastali v preteklih dejavnostih ali bodo nastali v tem obdobju in ustrezajo merilom sprejemljivosti za odlaganje.

Ocena stroškov izvajanja dejavnosti in storitev javne službe ravnanja z RAO na področju načrtovanja in izgradnje odlagališča NSRAO temelji na potrjenem Investicijskem programu revizija E, ki je prilagojen trenutnemu stanju projekta odlagališča in upošteva povišanje cen glede na dane razmere, ter podatkov, ki jih ima ARAO na podlagi priprave nove revizije investicijskega programa. Konec julija 2022 je bilo izdano gradbeno dovoljenje, začetek gradnje je načrtovan v januarju 2023.

Poslovanje ARAO je financirano iz proračuna RS in z namenskimi prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (*v nadaljnjem besedilu: Sklad NEK*), v skladu s tretjim odstavkom 8. člena novega Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško vplačati v proračun države in se uporabijo za namene, določene v tem zakonu. Vložek države in Sklada NEK v investicijo državne infrastrukture za odlaganje NSRAO je sorazmeren predvideni prostornini NSRAO, ki izvira iz NEK in predvideni prostornini institucionalnih RAO, ki bodo odloženi v odlagališču NSRAO. Financiranje dejavnosti javne službe za ravnanje z RAO, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije t. i. institucionalnih RAO (*v nadaljnjem besedilu: IRAO*), se zagotavlja iz proračuna RS ter v manjši meri tudi s plačili imetnikov ali povzročiteljev IRAO po veljavnem ceniku ob predaji IRAO izvajalcu javne službe. Dejavnosti, povezane s pripravo na odlaganje in odlaganjem RAO in IG iz NEK, so financirane izključno iz namenske postavke v proračunu, kamor Sklad NEK vplačuje potrebna sredstva. NEK.

2 PREDSTAVITEV ARAO

2.1 USTANOVITEV IN NALOGE ARAO

ARAO je bil kot javno podjetje ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi javnega podjetja za ravnanje z radioaktivnimi odpadki (Uradni list RS, št. 5/91) z osnovno nalogo, da zagotovi pogoje za trajno odlaganje RAO iz NEK v RS. Ravnanje z RAO kot obvezna republiška javna služba je bilo opredeljeno kasneje z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20). Temu je sledilo preoblikovanje ARAO iz organizacijske oblike javnega podjetja v javni gospodarski zavod z Odlokom o preoblikovanju javnega podjetja Agencija za radioaktivne odpadke p. o., Hajdrihova 2, Ljubljana, v javni gospodarski zavod (Uradni list RS, št. 45/96, 32/99, 38/01, 41/04 – ZVO-1 in 113/09). Odlok je dejavnost ARAO razširil na naloge javne službe ravnanja z RAO, ki jih je predhodno opredelil Zakon o varstvu okolja, ohranjene pa

so bile dejavnosti na področju razvoja in dolgoročnega ravnanja z RAO in IG iz NEK ter načrtovanje in vodenje izgradnje odlagališča RAO. Med dejavnostmi je bilo opredeljeno tudi sodelovanje s strokovnimi organizacijami v mednarodnem prostoru ter sodelovanje v mednarodnih projektih in izvajanje komuniciranja v zvezi z ravnanjem z RAO.

Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti - ZVISJV (Uradni list RS, št. 67/02 z dne 26. 7. 2002) je javno službo ravnanja z RAO oziroma dejavnosti, ki jih izvaja ARAO, dokončno umestil v okvir jedrske zakonodaje. Določil je, da je ARAO izvajalec javne službe in s tem povzel stanje, kakšno je bilo določeno že v odloku o preoblikovanju javnega podjetja v javni gospodarski zavod v letu 1996. Veljavni Zakon o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 76/17, 26/19 in 172/21) (*v nadaljnjem besedilu: ZVISJV-1*) v 122. členu določa, da se ravnanje z RAO izvaja kot obvezna državna gospodarska javna služba ravnanja z RAO in v 6. odstavku 183. člena določa, da naloge obvezne državne gospodarske javne službe izvaja ARAO do uveljavitve akta, s katerim Vlada RS predpiše način in pogoje izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe. Storitve obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z RAO se za vse imetnike ali povzročitelje RAO ter v primerih, ko povzročitelj ni znan, izvajajo na celotnem območju RS. V letu 2022 sta bila na podlagi ZVISJV-1 sprejeta Uredba GJS in Odlok ARAO.

Naloge javne službe skladno s 122. členom ZVISJV-1 in Uredbo GJS izvaja ARAO in obsegajo naslednje:

1. prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predelavo in skladiščenje pred odlaganjem, priprave na izgradnjo odlagališča, izgradnjo odlagališča ter odlaganje radioaktivnih odpadkov, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije;
2. predelavo radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva pred odlaganjem, priprave na izgradnjo odlagališča, izgradnjo odlagališča ter odlaganje radioaktivnih odpadkov iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije;
3. obratovanje odlagališč radioaktivnih odpadkov;
4. upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč radioaktivnih odpadkov;
5. upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč rudarske in hidrometalurške jalovine, ki nastane pri pridobivanju in izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin (*v nadaljnjem besedilu: upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV*).

Za uresničevanje naštetih nalog ARAO izvaja za uporabnike javne službe tehnične storitve oziroma dejavnosti in podporne dejavnosti, potrebne za kakovostno izvedbo naštetih nalog. Sestavni del dejavnosti javne službe je tudi skrb za razvoj stroke na področju ravnanja z RAO in IG ter prenos znanja iz mednarodnega okolja v RS, druge strokovno tehnične in razvojne naloge na podlagi zakona, ki ureja varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, ali na podlagi odločitev vlade, neposredno povezanih z izvajanjem javne službe ravnanja z RAO.

2.2 OSNOVNI PODATKI O ARAO

Ustanovitelj:	Republika Slovenija
Ime firme:	ARAO - Agencija za radioaktivne odpadke
Organizacijska oblika:	Javni gospodarski zavod
Sedež:	Vrbina 17, Krško
Poslovne enote:	PE Skladišče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov, Brinje 40, Dol pri Ljubljani; PE Ljubljana, Litostrojska 58a, Ljubljana
Telefon:	+386 (0)1 236 32 00
E-naslov:	gp.arao@arao.si
Spletno mesto:	www.arao.si
Matična številka:	5526329
Identifikacijska številka za DDV:	SI32495854
Upravljanje:	organa zavoda sta upravni odbor in direktor
Direktor:	mag. Sandi Viršek
Število zaposlenih (september 2022):	21
Transakcijski račun:	SI56 0400 1004 8713 971
Banka:	Nova KBM

3 STRATEGIJE IN CILJI IZ NACIONALNEGA PROGRAMA RAVNANJA Z RAO IN IG

Temeljni strateški cilj ravnanja z RAO in IG na nacionalnem nivoju je opredeljen v ReNPRRO16–25 kot tudi v osnutku resolucije ReNPRRO23–32 in se glasi: *»zagotoviti varno in učinkovito ravnanje z RAO in IG v skladu z načelom odločanja in ukrepanja na podlagi najnovejših izsledkov domačih in tujih raziskav, najnovejših tehnologij in najboljših praks in obratovalnih izkušenj, tako da bo v vsakem trenutku zagotovljena varnost ljudi in okolja ob hkratni dolgoročni tehnološko moderni in racionalni infrastrukturni podpori uporabnikom jedrskih in sevalnih tehnologij«.*

Splošni cilji na področju ravnanja z RAO in IG, navedeni v nacionalnem programu ReNPRRAO16–25, pa so naslednji:

Cilj 1: Zaščititi ljudi in okolje pred nepotrebni škodljivimi učinki ionizirajočih sevanj zaradi postopkov ravnanja z RAO in IG, njihovega shranjevanja, skladiščenja in odlaganja v vseh fazah njihovega obstoja.

Cilj 2: Podpirati in omogočati izvajanje sevalnih dejavnosti in uporabo virov ionizirajočega sevanja tako za pridobivanje energije kot za podporo in krepitev industrije, raziskav, medicine in drugih institucionalnih dejavnosti v skladu z načeli te resolucije ter v okviru veljavnih predpisov RS in mednarodnih smernic ter standardov.

Cilj 3: V skladu z veljavnim nacionalnim okvirom in pod predpisanim nadzorom pristojnega upravnega organa redno sistematično in na preverljiv način ocenjevati, preverjati ter do razumno

dosegljive mere nenehno izboljševati varnost in učinkovitost objektov ali dejavnosti za ravnanje z RAO in IG.

Cilj 4: Zagotavljati in ohranjati ustrezne finančne in človeške vire, potrebne za izpolnitev obveznosti v zvezi z varnim ravnanjem z RAO in IG.

Cilj 5: Preprečevati nesreče z radiološkimi posledicami in ublažiti njihove posledice, če bi do njih prišlo, v kateri koli fazi ravnanja z RAO in IG.

ARAO je kot izvajalec javne službe ravnanja z RAO in IG ključnega pomena za uresničevanje ciljev nacionalnega programa.

4 OPIS DOSEDANJEGA STANJA

Javni gospodarski zavod ARAO je na podlagi Odloka ARAO ustanovljen za izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z RAO. Obseg javne službe je določen v 122. členu ZVISJV-1, način in pogoji izvajanja javne službe pa so določeni z Uredbo GJS. Dodatno je v 124. členu ZVISJV-1 določeno, da ARAO pripravlja tudi strokovne podlage nacionalnega programa ravnanja z RAO, ki se sprejema za 10 let. S sklepom Vlade RS št. 51003-9/2015/7 z dne 28. 8. 2015 je ARAO pooblaščen, da sodeluje pri pripravi revizij Programa razgradnje NEK in Programa odlaganja RAO in IG iz NEK.

ARAO je doslej posloval na osnovi enoletnih programov dela in finančnih načrtov, ki jih je sprejel upravni odbor ARAO in je nanje podala soglasje Vlada RS kot ustanoviteljica. Ti so bili v zadnjih petih letih pripravljeni na podlagi:

- strateških usmeritev, podanih v ReNPRRO16–25 za obdobje 2016–2025,
- potrjenih Investicijskih programov za odlagališče NSRAO Vrbina, Krško (revizija C, IBE d. d., december 2013 potrjen s Sklepom ministra za infrastrukturo in prostor št. 360-54/2014/31 z dne 8. 7. 2014 o potrditvi »Investicijskega programa za odlagališče NSRAO, Vrbina v občini Krško, revizija C, december 2014 in revizija E),
- prve in tretje revizije Programa razgradnje NEK (3rd Revision of the NPP Krško Decommissioning Program, NIS Ingenieurgesellschaft mbH, Document No.: 4520 / CA / F 010640 5 / 07, June 2019) (v nadaljnjem besedilu: *Program razgradnje NEK*) in Programa odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz NEK (Third Revision of the Krško NPP Radioactive Waste and Spent Fuel Disposal Program, ARAO – Agency for Radwaste Management, Ljubljana and Fund for financing the decommissioning of the Krško NPP, Zagreb, version 1.3, September 2019) (v nadaljnjem besedilu: *Program odlaganja RAO in IG*) ter
- usmeritev ministrstva MzI za posamezno leto.

Za doseganje ciljev nacionalnega programa na področju ravnanja z RAO in IG so v zvezi z ravnanjem s posameznimi skupinami RAO v nacionalnem programu navedeni ukrepi in organizacije, odgovorne za njihovo izvajanje. Ukrepi, za katere je odgovoren ARAO, stanje izvajanja teh ukrepov ter viri financiranja so navedeni v tabeli 1.

Na podlagi sprejetega Programa dela in finančnega načrta je ARAO vsako leto sklenil Pogodbo o izvajanju financiranja iz sredstev proračuna RS in nadzoru izvajanja financiranja ARAO, Dodatek k agentski pogodbi o izvajanju storitev v imenu in za račun RS na področju dejavnosti,

ki so povezane z umeščanjem javne infrastrukture – odlagališča NSRAO in pridobivanjem gradbenega dovoljenja ter Pogodbo o ureditvi medsebojnih razmerij in sofinanciranja programa dela ARAO s Skladom NEK.

Za vsako leto je ARAO pripravil letno poročilo o poslovanju, ki je vključevalo izvedbo vseh nalog iz Programa dela in finančnega načrta. Dodatno je za Sklad NEK pripravil tudi Končno poročilo o izvedbi projektov za posamezno leto ter Poročilo o celovitem stanju izvedbe projekta izgradnje odlagališča NSRAO Vrbina do zaključka posameznega leta, vključno s primerjavo s planskimi dokumenti. O izvajanju nalog javne službe ARAO vsako leto podrobneje poroča URSJV, ki to poročilo vključi v letno Poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v RS.

Tabela 1: Stanje izvajanja ukrepov ReNPRRO16–25, za katere je odgovoren ARAO v okviru izvajanja nalog javne službe.

OZNAKA UKREPA	OPIS	STANJE	VIR FINANCIRANJA
Naloge na področju ravnanja z IRAO in IG			
U1/4	ARAO prevzema RAO, ki nastajajo pri obratovanju raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II, jih skladišči in odlaga, ko so izpolnjeni pogoji.	ARAO redno izvaja prevzem in skladiščenje RAO, ki nastajajo pri obratovanju raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II.	Integralni proračun RS.
U2/1	ARAO prevzema RAO, ki so nastali pri uporabi virov sevanja v industriji in raziskavah, jih pripravi na skladiščenje in skladišči.	ARAO nalogo redno izvaja.	Integralni proračun RS in plačila imetnikov IRAO po ceniku.
U2/2	ARAO kot upravljavec CSRAO poskrbi za izvedbo občasnega varnostnega pregleda, za podaljšanje in razširitev obratovalnega dovoljenja za CSRAO.	ARAO je zaključil občasni varnostni pregled v letu 2018, večina ukrepov iz poročila je realiziranih. Naslednji občasni varnostni pregled je v letu 2028. Obratovalno dovoljenje za CSRAO je podaljšano do leta 2028.	Integralni proračun RS.
U3/1	ARAO prevzema RAO, ki so nastali pri uporabi virov sevanja v medicini, jih pripravi na skladiščenje in skladišči.	ARAO nalogo redno izvaja.	Integralni proračun RS in plačila imetnikov IRAO po ceniku.
Naloge na področju odlaganja RAO in IG			
U4/2	ARAO v okviru priprav na izgradnjo odlagališča NSRAO izdelava merila sprejemljivosti za odlaganje.	ARAO je nalogo zaključil januarja 2022, ko je bilo izdano soglasje URSJV h gradnji odlagališča in s tem potrjeno Varnostno poročilo za gradnjo odlagališča NSRAO, ki vsebuje tudi merila sprejemljivosti za odlaganje. Merila bodo dopolnjena v dopolnitvi varnostnega poročila za poskusno in redno obratovanje odlagališča.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v proračun vplačuje Sklad NEK.
U4/3	ARAO pridobi gradbeno dovoljenje za odlagališče NSRAO.	Gradbeno dovoljenje za jedrski objekt je bilo izdano julija 2022.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v

OZNAKA UKREPA	OPIS	STANJE	VIR FINANCIRANJA
			proračun vplačuje Sklad NEK.
U4/4	ARAO poskrbi za posodobitev investicijske dokumentacije za izgradnjo in obratovanje odlagališča NSRAO.	ARAO je nalogo zaključil s pripravo Investicijskega programa revizija E, julij 2021, novelacija programa se po potrebi izvaja skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v proračun vplačuje Sklad NEK.
U4/5	Gradnja odlagališča.	Gradnja se še ni začela.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v proračun vplačuje Sklad NEK (ko se začne gradnja).
U5/4	ARAO spremlja mednarodni razvoj na področju ravnanja z IG ter odlaganja IG in VRAO.	ARAO nalogo redno izvaja.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v proračun vplačuje Sklad NEK.
U6/1	ARAO sodeluje pri pripravi Programa razgradnje NEK in Programa odlaganja RAO in IG iz NEK.	ARAO je sodeloval pri pripravi revizije 3 dokumentov, ki jih je Meddržavna komisija potrdila julija 2020. ARAO nadaljuje pripravo revizije 4 dokumentov.	Integralni proračun RS in namenski prihodki, ki jih v proračun vplačuje Sklad NEK.
U7/3	ARAO sodeluje pri iskanju rešitve za ravnanje z IG iz raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II v primeru, da vrnitev IG v ZDA ne bo izvedljiva.	ARAO nalogo izvaja.	Integralni proračun RS
U7/5	ARAO preuči možnosti za skupno rešitev za ravnanje z IG iz NEK in iz raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II	ARAO nalogo izvaja.	Integralni proračun RS
Naloge na področju dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč jalovine, nastale pri izkoriščanju jedrskih mineralnih surovin			
U9/1	ARAO izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje objekta državne infrastrukture odlagališče rudarske jalovine Jazbec.	ARAO nalogo redno izvaja.	Integralni proračun RS
U9/4	ARAO izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališča hidrometalurške jalovine Boršt.	ARAO bo začel z izvajanjem javne službe po končanih vseh postopkih zapiranja odlagališča Boršt. Zaprtje je načrtovano v letu 2023.	Integralni proračun RS (po zaprtju odlagališča in prenosu

OZNAKA UKREPA	OPIS	STANJE	VIR FINANCIRANJA
			upravljanja na ARAO).
Skrb za razvoj stroke na področju ravnanja z RAO in IG in prenos znanja iz mednarodnega okolja v RS			
U12/2	ARAO samostojno ali kot del širšega raziskovalnega programa v skladu z Resolucijo o jedrski in sevalni varnosti izvaja raziskave in razvoj na področju ravnanja z RAO in IG.	ARAO nalogo redno izvaja.	Integralni proračun RS

4.1 STANJE NA PODROČJU POSAMEZNIH NALOG JAVNE SLUŽBE

4.1.1 Načrtovanje in izgradnja odlagališča NSRAO

Končna rešitev, ki zagotavlja dolgoročno varno in okoljsko sprejemljivo ravnanje z RAO, je odlagališče za trajno odložitev RAO. Izvajalec javne službe trenutno izvaja zaključne aktivnosti v fazi priprav na izgradnjo odlagališča. Odlagališče NSRAO, katerega investitor je RS, bo pripovršinskega tipa z odlagalno enoto v obliki podzemnega silosa in bo zgrajeno na lokaciji Vrbina v občini Krško. Tip in lokacija odlagališča sta potrjena z Uredbo o državnem prostorskem načrtu za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov na lokaciji Vrbina v občini Krško (Uradni list RS, št. 114/09 in 50/12). Zgrajeni bodo upravno-servisni in tehnološki objekt, silos, hala nad silosom, cestna in komunalna infrastruktura; urejene bodo zunanje površine.

Odlagališče bo namenjeno odlaganju NSRAO, ki nastajajo v NEK pri obratovanju in odlaganju NSRAO, ki bodo nastali kasneje pri razgradnji ter odlaganju IRAO, nastalih v medicini, raziskovalni dejavnosti in industriji v RS. Prav tako bodo odloženi odpadki iz razgradnje raziskovalnega reaktorja TRIGA Mark II.

Do zdaj so bile zaključene naslednje aktivnosti, ki vodijo k izgradnji odlagališča NSRAO:

- Potrditev Investicijskega programa revizija E.
- Zaključena čezmejna presoja vplivov na okolje in presoja vplivov na okolje (Poročilo o vplivih na okolje za odlagališče NSRAO Vrbina, Krško, št. DP 269c/08/15 - ARAO št. NSRAO2-PVO-001-04, maj 2017, dopolnjeno februar 2018, april 2018, oktober 2018 in marec 2019).
- Izdano pravnomočno okoljevarstveno soglasje, št. 35402-29/2017-169 z dne 30. 6. 2021 (MOP in Dopolnilna odločba k okoljevarstvenemu soglasju št. 35402-29/2017-172 z dne 5. 7. 2021, MOP).
- Pridobitev mnenja h gradnji, št. 3510-3/2019/162 z dne 27. 1. 2022 (izdal URSJV).
- Pridobitev gradbenega dovoljenja za jedrski objekt št. 35105-95/2021-2550/37 z dne 27. 7. 2022 (izdal ARSO).

Projekt je trenutno v zaključni fazi zagotavljanja pogojev za odlaganje NSRAO v RS. Objava razpisa za izbiro izvajalca gradnje je načrtovana v drugi polovici oktobra 2022, izbira izvajalca in podpis pogodbe z izvajalcem gradnje pa v začetku leta 2023. Temu sledi začetek gradnje, ki bo predvidoma trajala 3,5 let. Že v času gradnje se bo pričelo z aktivnostmi za pričetek poskusnega

obratovanja, ki se naj bi pričelo v letu 2026 in v letu 2027 nadaljevalo z rednim obratovanjem odlagališča.

Prevzem RAO iz NEKa se bo predvidoma pričel v letu 2024, vendar bodo prevzeti odpadki počakali na odlaganje predvidoma v NEK. Stroške priprave na odlaganje, skladno s sklepom Meddržavne komisije za spremljanje izvajanja sporazuma med vladama Republike Hrvaške in RS o urejanju statusa in drugih pravnih razmerij, povezanih z naložbami, uporabo in razgradnjo jedrske elektrarne Krško (v *nadaljnjem besedilu*: MDK) nosita ARAO in Fond za financiranje razgradnje in odlaganja RAO in IG iz NEK (v *nadaljnjem besedilu*: Fond NEK), vsak za svojo polovico odpadkov.

4.1.2 Ravnanje z institucionalnimi RAO

ARAO kot izvajalec javne službe skladno z Uredbo GJS izvaja prevzemanje, zbiranje, prevažanje, predelavo, skladiščenje pred odlaganjem in priprave na izgradnjo odlagališča ter priprave na odlaganje RAO, ki niso odpadki iz jedrskih objektov za proizvodnjo energije.

Izvajalec javne službe je v zadnjih petih letih povprečno prevzel 750 kg ($2,7 \text{ m}^3$) IRAO na leto. To so bruto količine, vključno z embalažo. V CSRAO je bilo konec leta 2021 uskladiščenih 88,4 m^3 RAO, kar znaša približno 77 % zasedenosti skladišča. Skupna masa skladiščenih IRAO znaša 49,5 ton in njihova skupna aktivnost 3,2 TBq.

ARAO v okviru izvajanja javne službe imetnike ali povzročitelje IRAO v skladu z določili ReNPRRO16–25 seznani tudi z drugimi opcijami za ravnanje z RAO. Spodbuja jih k predaji virov sevanja drugim imetnikom dovoljenja za izvajanje sevalne dejavnosti, če so viri še uporabni, oziroma k vračilu izrabljenih virov dobaviteljem ali proizvajalcem. Na podlagi podatkov o IRAO pri imetnikih ali povzročiteljih ARAO svetuje tudi v zvezi z možnostjo opustitve nadzora nad radioaktivno snovjo, dokler je še pri imetniku ali povzročitelju, pa tudi z možnostjo za izvoz, če je to primerno.

Za zmanjševanje prostornine skladiščenih IRAO v CSRAO, ARAO stalno izvaja postopke razvrščanja, ločevanja in pakiranja IRAO, ki pripomorejo tudi k učinkovitejšemu skladiščenju in varnejšemu nadaljnjemu ravnanju s paketi. Prostornino in maso skladiščenih IRAO dodatno zmanjšujemo še s postopki obdelave in priprave kot so; dekontaminacija, razstavljanje naprav, ki so vsebovale zaprte vire sevanja, rezanje večjih kontaminiranih delov na manjše kose in stiskanje. Navedene vrste obdelave in priprave IRAO zadostujejo trenutnim potrebam, ARAO jih izvaja samostojno kot redno dejavnost. Zahtevnejši postopki, kot so superstiskanje stisljivih RAO, sežig gorljivih IRAO idr., pridejo v poštev redko, potrebna je tudi draga tehnološka oprema, zato bo v primeru potrebe po teh postopkih smiselno preučiti možnosti, da se izvedejo v tujini ali v mobilnih napravah, ki bi jih bilo možno dobiti v začasno uporabo.

Z namenom zmanjšanja prostornine IRAO v CSRAO in zagotavljanja zadostnega skladiščnega prostora je ARAO ionizacijske javljalnike požara v zadnjih nekaj letih v več prevozih odpeljal v recikliranje v tujino, kjer bodo tudi ostali. Prav tako je v recikliranje odpeljal in predal manjšo količino osiromašenega urana.

Javna služba na področju ravnanja z IRAO obsega tudi upravljanje CSRAO, kar vključuje zagotavljanje vseh potrebnih dovoljenj, izdelavo in vzdrževanje dokumentacije, zavarovanje objekta, fizično in tehnično varovanje, investicijska in redna vzdrževalna dela na objektu in opremi ter plačevanje nadomestila lokalnim skupnostim za omejeno rabo prostora na območju jedrskega

objekta na podlagi Uredbe o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora in zaradi načrtovanja intervencijskih ukrepov na območju jedrskega objekta (Uradni list RS, št. 92/14, 46/15, 76/17 – ZVISJV-1 in 8/20).

Ob sedanji praksi ravnanja z IRAO bo skladiščna zmogljivost zadostovala do načrtovanega rednega obratovanja odlagališča NSRAO leta 2027. Ocena je pripravljena na predpostavkah, da se bo zmanjševanje prostornine še naprej redno izvajalo, da se v RS ne bo pripetila radiološka nesreča, kjer bi nastala večja količina RAO ter da določilo v novi Uredbi GJS o brezplačnih storitvah javne službe za IJS ne bo povzročilo večjega nastajanja RAO kot je to potrebno. Po zgraditvi odlagališča NSRAO bodo IRAO iz CSRAO, ki bodo ustrezali merilom sprejemljivosti za odlaganje, odloženi v odlagališče NSRAO Vrbina, Krško. Problematika morebitnih preostalih IRAO se bo reševala skupaj s problematiko ravnanja z IG in visokoradioaktivnimi odpadki.

4.1.3 Upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV

Pri pridobivanju in predelavi urana v RŽV ter pri zapiranju rudnika in obrata za predelavo rude je nastal radioaktivno onesnažen material, ki je odložen na dveh odlagališčih na območju Žirovskega Vrha.

Odlagališče rudarske jalovine Jazbec je okoljsko saniran in zaprt objekt in ima status državne infrastrukture. Izvajalec javne službe izvaja na območju odlagališča Jazbec vse naloge javne službe; monitoring izpustov, monitoring vplivov na okolje, upravljanje in dolgoročni nadzor ter vzdrževanje stanja odlagališča in infrastrukture na območju zaprtega odlagališča ter saniranih zunanjih jamskih objektov.

Odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt je v zaključni fazi zapiranja, ki jo izvaja javno podjetje RŽV d. o. o. V kolikor bodo zaključeni tako tehnični kot administrativni postopki zapiranja odlagališča in bo odlagališče Boršt zaprto ter izvzeto iz pridobivalnega prostora, bo ARAO v letih 2023–2024 začel z izvajanjem javne službe tudi na odlagališču hidrometalurške jalovine Boršt.

4.1.4 Skrb za razvoj stroke na področju ravnanja z RAO in IG in prenos znanja iz mednarodnega okolja v RS

V okviru javne službe ARAO sodeluje pri načrtovanju in raziskavah, zbira in obdeluje informacije, sodeluje z mednarodnimi strokovnimi inštitucijami, pripravlja študije, analize in poročila ter sodeluje pri pripravi nacionalnih strateških načrtov in poročil z namenom, da se zagotovi trajnost in razvoj na področju ravnanja z RAO in IG. Naštete aktivnosti zagotavljajo ustrezno kompetentnost kadra na področju ravnanja z RAO in IG, ki je priznana tudi v mednarodnem okolju. V ta namen ARAO trenutno sodeluje v aktivnostih EU projektov EURAD in PREDIS ter v aktivnostih tehnološke platforme IGD-TP. Poleg tega ARAO sodeluje v združenju ERDO, WNA, in IFNEC ter v različnih projektih IAEA na področju ravnanja z RAO in IG ter razgradnje jedrskih objektov.

ARAO je septembra 2021 pripravil strokovne podlage za pripravo nacionalnega programa ravnanja z RAO in IG za obdobje 2023–2032 in jih posredoval organu, pristojnemu za jedrsko varnost, ki jih s svojim soglasjem posreduje ministrstvu, pristojnemu za okolje. Ta pripravi osnutek nacionalnega programa. Na podlagi mnenj, podanih v medresorskem usklajevanju, mnenja Evropske komisije (dopis Evropske komisije, generalnega direktorata za energetiko, Resolucija o

nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom, sklic 369-1/2017-SPBR/31 z dne 10. 8. 2022) in nekaterih sprememb projektov je ARAO pripravil dopolnitev strateških podlag. Kot strokovno-tehnična izvajalska organizacija je ARAO vključen tudi v celovito (oziroma strateško) presojo tega planskega dokumenta.

Vlada RS je s sklepom Vlade RS št. 51003-9/2015/7 z dne 28. 8. 2015 pooblastila ARAO, da sodeluje pri pripravi revizij Programa razgradnje NEK in Programa odlaganja RAO in IG iz NEK. Po sprejetju tretje revizije teh dokumentov je MDK s sklepom zapisnika zasedanja 15. seje MDK z dne 20. 10. 2021 na 15. seji 20. 10. 2021 potrdila mandat za pripravo četrte revizije organizacijam, ki so pripravile tretjo revizijo. MDK je projektni nalogi za četrto revizijo obeh programov, ki so ju pripravili ARAO, NEK d. o. o. in hrvaški Fond NEK potrdila na 16. seji MDK aprila 2022.

4.1.5 Druge naloge javne službe ravnanja z RAO, ki se še ne izvajajo

Glede na dejansko stanje na področju ravnanja z RAO v RS v preteklih letih se naloge iz 122. člena ZVISJV-1, ki so vezane na izgradnjo in obratovanje odlagališča NSRAO in IG še ne morejo izvajati. Te naloge so:

- predelava RAO in IG pred odlaganjem,
- izgradnja odlagališč za NSRAO in za IG,
- odlaganje RAO in IG,
- obratovanje odlagališča NSRAO,
- upravljanje, dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč RAO.

Z izgradnjo odlagališča in odlaganjem NSRAO bo država prispevala k uresničevanju strateškega cilja, da se ljudi in okolje dolgoročno zaščiti pred nepotrebnimi škodljivimi učinki ionizirajočih sevanj zaradi prisotnosti RAO, ki so nastali pri rabi jedrske energije za proizvodnjo električne energije in pri uporabi radioaktivnih snovi in virov sevanja v druge namene. Na podlagi sklepa ad. 3.1 iz 13. seje MDK z dne 30. 9. 2019 in Programa odlaganja RAO in IG se odlagališče NSRAO načrtuje za odložitev polovice NSRAO, ki nastanejo v NEK ter za vse IRAO, ki nastanejo v RS.

Odlaganje VRAO in IG se na podlagi tretje revizije Programa odlaganja RAO in IG iz NEK načrtuje v skupnem odlagališču na ozemlju RS ali Republike Hrvaške.

5 OBSEG NAČRTOVANIH DEJAVNOSTI IN STORITEV JAVNE SLUŽBE RAVNANJA Z RAO ZA OBDOBJE 2023–2027

ARAO uresničuje naloge javne službe, določene v ZVISJV-1 v poglavju 4.7 - Ravnanje z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom in v 5. členu Uredbe GJS. Ob upoštevanju podrobnejše razčlenitve nalog javne službe v 6. členu Uredbe GJS so načrtovane dejavnosti neposrednih storitev javne službe razporejene v naslednje sklope:

- Izgradnja odlagališča, priprava na odlaganje in odlaganje NSRAO, nastalih pri proizvodnji električne energije in IRAO (1. in 2. točka 3. odstavka 122. člena ZVISJV-1);
- Ravnanje z IRAO od prevzema pri imetnikih ali povzročiteljih do skladiščenja v CSRAO (1. točka 3. odstavka 122. člena ZVISJV-1);

- Dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč jalovine na območju RŽV (5. točka 3. odstavka ZVISJV-1);
- Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG, prenos znanja iz mednarodnega okolja v RS (4. odstavek 122. člena ZVISJV-1).

Prve tri alineje vključujejo tudi upravljanje, vzdrževanje in obratovanje objektov državne infrastrukture za ravnanje z RAO, vodenje evidenc, vzdrževanje in dopolnjevanje dokumentacije ter poročanje skladno z zahtevami predpisov.

Dejavnosti, ki ne predstavljajo neposrednih storitev javne službe, so pa za njeno kakovostno izvajanje nujne, ARAO izvaja centralizirano v okviru tehnične in druge strokovne podpore ter skupne poslovno-administrativne podpore, s čimer se zagotavlja optimizacija uporabe kadrovskih in materialnih virov. Podporne strokovno-tehnične dejavnosti so informatika, monitoring, varstvo pred sevanji, zagotavljanje kakovosti, varovanje objektov v izgradnji in med obratovanjem, informiranje splošne javnosti in deležnikov. Dejavnosti skupne podpore pa so dejavnosti tajništva, finančno-računovodske službe in dejavnosti na področju kadrov.

Zgoraj navedeni štirje sklopi dejavnosti so tudi stroškovni nosilci, na katere se pripisuje direktne stroške oziroma izdatke, nastale pri izvajanju storitev javne službe, dejavnostih tehnične in druge strokovne podpore ter po ključih razdeljene stroške dela in stroške poslovno-administrativne podpore. Podrobneje je način delitve stroškov prikazan v poglavjih 5.6 in 9.

Stroškovna nosilca Ravnanje z IRAO in Dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč na območju RŽV sta financirana iz integralnega proračuna RS. Stroškovna nosilca Izgradnja odlagališča NSRAO in Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG sta financirana iz integralnega proračuna RS in prihodkov iz Sklada NEK, vplačanih na namensko postavko državnega proračuna. Ključ delitve stroškov se določa v dvoletnem programu dela in finančnem načrtu ARAO. Sredstva, ki jih ob prevzemu IRAO ARAO zaračuna imetnikom ali povzročiteljem, se porabljajo za sofinanciranje investicijskega vzdrževanja CSRAO in nabave osnovnih sredstev, potrebnih za izvajanje storitev javne službe na področju ravnanja z IRAO, ki so v lasti države in so načrtovana v Načrtu vlaganj Agencije za radioaktivne odpadke v osnovna sredstva Republike Slovenije za obdobje 2023–2027 (ARAO 00-00-020, 2021).

5.1 IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO

V letu 2022 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje za jedrski objekt in bo predvidoma izvedena izbira izvajalca gradnje, tako da bodo z letom 2023 izpolnjeni pogoji za začetek izgradnje odlagališča NSRAO, v katerega bodo odloženi IRAO, ki nastajajo v RS in slovenska polovica NSRAO, ki je in bo nastala z obratovanjem in razgradnjo NEK. Izgradnjo odlagališča NSRAO opravlja ARAO v imenu in za račun Republike Slovenije kot del javne službe na podlagi 2. člena Uredbe GJS. Začetek gradnje je predviden v letu 2023. Gradnja bo predvidoma zaključena leta 2026. Potem nastopi obdobje poskusnega obratovanja odlagališča NSRAO. Trajanje poskusnega obratovanja določi upravni organ, največ do dve leti. Prevzem NSRAO iz NEK bo na podlagi sklepa MK v letih 2023–2025 koordiniral in spremljal koordinacijski odbor, sestavljen iz predstavnikov RS in Hrvaške. V letu 2022 je bil sklenjen sporazum, v katerem je dogovorjeno, da bo pripravo RAO v obliko, ki bo sprejemljiva za odlaganje, izvedel NEK, finančne vire za pripravo RAO pa bo zagotovil ARAO kot izvajalec naloge javne službe iz 2. točke 1. odstavka 5. člena Uredbe GJS. Časovni potek načrtovanih dejavnosti je prikazan v tabeli 2. Dejavnosti izgradnje

odlagališča NSRAO, ki je objekt državne infrastrukture, ARAO izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije na podlagi 13. člena Uredbe GJS. S pogodbo, ki jo skleneta ustanovitelj in ARAO se podrobneje določi način izvedbe teh nalog.

Načrtovane dejavnosti javne službe v obdobju 2023–2027 so v skladu s 5. členom (1. in 2. točka 1. odstavka) in 6. členom (1. odstavek) Uredbe GJS naslednje:

A. Izgradnja odlagališča NSRAO:

- vodenje projekta izgradnje odlagališča do pridobitve obratovalnega dovoljenja,
- izbira izvajalca gradnje,
- investicijski nadzor nad gradnjo,
- spremljanje gradnje z vidika karakterizacije lokacije,
- priprava poročil skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16).

B. Poskusno obratovanje in obratovanje odlagališča NSRAO:

- pridobitev uporabnega dovoljenja,
- izdelavo dokumentacije za pridobitev dovoljenj za poskusno obratovanje in za obratovanje odlagališča NSRAO,
- pridobitev dovoljenja za poskusno in redno obratovanje,
- poskusno obratovanje in obratovanje odlagališča NSRAO,
- priprava navodil in postopkov, potrebnih za poskusno in redno obratovanje odlagališča,
- priprava novih revizij varnostnih analiz,
- priprava referenčne dokumentacije za izdelavo varnostnega poročila za poskusno in redno obratovanje odlagališča NSRAO,
- izdelava Varnostnega poročila za poskusno in redno obratovanje,
- spremljanje poskusnega obratovanja in obratovanja z vidika karakterizacije lokacije.

C. Odlaganje NSRAO:

- zagotovitev priprave odpadkov na odlaganje,
- dobava N2d odlagalnih zabojnikov,
- karakterizacija RAO,
- preverjanje izpolnjevanja meril sprejemljivosti paketov RAO za odlaganje, ki bodo pripravljeni v NEK,
- prevoz odpadkov od imetnika odpadkov do odlagališča NSRAO,
- prevzem odpadkov v odlaganje in odlaganje NSRAO.

D. Upravljanje objekta državne infrastrukture odlagališče NSRAO:

- poročanje,
- arhiviranje dokumentacije,
- nadzor nad stanjem objekta,
- vzdrževanje objekta in opreme,
- zavarovanja,
- nadomestilo za omejeno rabo prostora.

Tabela 2: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju odlaganja NSRAO.

AKTIVNOST LETO	2023	2024	2025	2026	2027
Izgradnja odlagališča NSRAO					
Priprava na poskusno obratovanje					
Poskusno obratovanje					
Priprava na obratovanje					
Obratovanje					
Priprava na prevzem RAO					
Prevzem, prevoz in odlaganje RAO					
Odlaganje RAO					
Predobratovalni monitoring					
Obratovalni monitoring					
Upravljanje objekta					

5.2 RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO

ARAO kontinuirano izvaja naloge javne službe na področju ravnanja z IRAO od leta 1996 in s tem zagotavlja sevalno varnost tudi po končani uporabi virov sevanja v industriji, medicini in raziskavah. Časovni potek načrtovanih dejavnosti je prikazan v tabeli 3.

Načrtovane dejavnosti in storitve javne službe v obdobju 2023–2027 so v skladu s 5. (1. točka 1. odstavek) in 6. členom (1. odstavek) Uredbe GJS in obsegajo:

- A. Prevzem RAO na lokaciji imetnika ali povzročitelja in demontaža enostavnejših oblik radioaktivnih virov, kadar so ti v postopku prevzema.
- B. Preverjanje meril sprejemljivosti in svetovanje imetnikom ali povzročiteljem RAO za prevzem, skladiščenje ali odlaganje RAO.
- C. Prevoz RAO skladno z zahtevami ADR.
- D. Predelava RAO za skladiščenje in odlaganje:
 - sortiranje,
 - zmanjševanje prostornine (ločevanje radioaktivnih in neradioaktivnih delov odpadkov, zagotavljanje pogojev za opustitev upravnega nadzora),
 - oddaja RAO v recikliranje ali ponovno uporabo, ko je to primerno,
 - po potrebi izvedba sežiga, superstiskanja RAO v tujini (če bi primanjkovalo skladiščnih zmogljivosti),
 - priprava RAO na odlaganje.
- E. Skladiščenje RAO:
 - sprejem RAO v CSRAO,
 - manipulacija in kontrola skladiščenih paketov RAO,
 - vodenje evidenc o RAO.
- F. Obratovanje in upravljanje CSRAO:
 - vodenje predpisanih evidenc za objekt,

- poročanje v skladu s predpisi,
- zagotavljanje dovoljenj za izvajanje dejavnosti,
- spremljanje in nadzor stanja objekta,
- vzdrževanje objekta in opreme,
- ureditev zavarovanj,
- plačila nadomestil za omejeno rabo prostora,
- pripravljenost na izredne dogodke,
- zagotavljanje pogojev za delo osebja in skladiščenja opreme na lokaciji skladišča,
- druge aktivnosti in naloge, potrebne za obratovanje in upravljanje skladišča.

Dejavnosti vključujejo tudi podporne strokovno-tehnične dejavnosti (monitoring, varstvo pred sevanji, varovanje objekta, informatika, informiranje javnosti in deležnikov o RAO, o izgradnji in obratovanju jedrskega objekta odlagališče NSRAO ter aktivno komuniciranje z vsemi zainteresiranimi javnostmi).

Tabela 3: Načrt izvajanja ključnih dejavnosti javne službe na področju ravnanja z IRAO.

AKTIVNOST LETO	2023	2024	2025	2026	2027
Prevzem in prevoz IRAO					
Skladiščenje IRAO					
Optimizacija prostornine skladiščenih RAO					
Upravljanje CSRAO					
Vloga za izvedbo drugega občasnega varnostnega pregleda CSRAO					
Drugi občasni varnostni pregled CSRAO					
Priprava na odlaganje RAO, ki so skladiščeni v CSRAO					
Odvoz RAO na odlagališče NSRAO					
Obratovalni monitoring CSRAO					

5.3 DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV

ARAO od leta 2015 kot javno službo izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališča rudarske jalovine Jazbec, ki je okoljsko saniran in zaprt objekt državne infrastrukture za ravnanje z RAO. Z vzdrževanjem se ohranja stanje objekta, ki je bilo doseženo z okoljsko sanacijo in uresničuje nacionalni strateški cilj ohranjanja sprejemljivega vpliva zaprtega objekta na ljudi in okolje. Načrtovano je, da ARAO v obdobju 2023–2027 prevzame v dolgoročni nadzor in vzdrževanje še zaprto odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt.

Natančnega termina za zaprtje odlagališča Boršt in s tem izpolnitve pogojev za začetek izvajanja javne službe tudi na območju odlagališča Boršt ni mogoče natančno predvideti. Za zapiranje odlagališča Boršt je zadolžen RŽV, d. o. o., javno podjetje za zapiranje rudnika urana d. o. o.. Ko bodo pogoji za zaprtje in za prenos upravljanja odlagališča Boršt na ARAO izpolnjeni, bo potrebno v okviru letnih PDFN-jev zagotavljati sredstva za izvajanje nalog javne službe tudi za ta objekt (sredstva za Boršt so v dolgoročnem programu vključena - glej poglavje 7). Časovni potek načrtovanih dejavnosti je prikazan v tabeli 4.

V obdobju 2023–2027 ARAO načrtuje izvajanje naslednjih storitev, skladno s 5. (5. točka 1. odstavek), 6. (3. odstavek) in 12. členom Uredbe GJS in programom dolgoročnega nadzora in vzdrževanja v Dopolnitvi varnostnega poročila - odlagališče rudarske jalovine Jazbec (revizija A-4, Poglavje 14A: Dolgoročni nadzor po zaprtju, ARAO 05-01-002, 2019):

A. Redni vizualni nadzor zaprtega odlagališča Jazbec (in Boršt), pripadajoče infrastrukture in neposrednega dostopa.

B. Monitoring odlagališča Jazbec (in Boršt):

- radioloških izpustov, tudi v iztoku jamske vode na platoju P-10,
- hidrološki monitoring,
- geodetski monitoring,
- monitoring dolgoročne stabilnosti,
- monitoring radioloških vplivov odlagališča Jazbec (in Boršt) na okolje,
- ocena efektivnih doz, ki jih prejme prebivalstvo zaradi zaprtih odlagališč.

C. Vzdrževanje zaprtega območja odlagališča Jazbec (in Boršt):

- preprečevanje zaraščanja površine odlagališča z gozdom,
- čiščenje drenažnih sistemov in odvodnjavanja površinskih vod,
- popravila drenažnih sistemov in odvodnjavanja površinskih vod,
- vzdrževanje preusmeritve potoka Jazbec,
- vzdrževanje ograje in dostopov do odlagališča.

D. Upravljanje zaprtega odlagališča Jazbec (in Boršt):

- poročanje,
- priprava in vzdrževanje zbirke ključnih podatkov in arhiviranje dokumentacije,
- informiranje javnosti o stanju zaprtega odlagališča Jazbec (in Boršt).

Tabela 4: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč na območju RŽV.

AKTIVNOST \ LETO	2023	2024	2025	2026	2027
Redna vzdrževalna dela na območju odlagališča Jazbec					
Monitoring dolgoročnega nadzora odlagališča Jazbec					
Upravljanje odlagališča Jazbec					
Prevzem odlagališča Boršt v upravljanje					
Redna vzdrževalna dela na območju odlagališča Boršt					
Monitoring dolgoročnega nadzora odlagališča Boršt					
Upravljanje odlagališča Boršt					
Pregled in posodobitev varnostnih poročil za odlagališče Jazbec in odlagališče Boršt					
Vzdrževanje arhiva ključnih podatkov o zaprtih odlagališčih					

5.4 DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG

Ravnanje z RAO je specializirana strokovna dejavnost, povezana z zahtevnim in stalno se razvijajočim področjem jedrske tehnologije. ARAO ima na podlagi ZVISJV-1 in Uredbe GJS kot del javne službe tudi osrednjo nalogo pri zagotavljanju informacij, znanja in dokumentov v zvezi s stanjem in razvojem ravnanja z RAO in IG v RS. Vsebina teh nalog izhaja neposredno iz strateških dokumentov države in dodatnih pooblastil države in njenih institucij za zastopanje, sodelovanje v mednarodnih programih in strokovnih srečanjih ter pripravo poročil, ki izhajajo iz zahtev mednarodnih dokumentov, katerih podpisnica je RS. Časovni potek načrtovanih dejavnosti je prikazan v tabeli 5.

V obdobju 2023–2027 ARAO načrtuje izvajanje naslednjih dejavnosti:

A. Spremljanje stanja na področju ravnanja z RAO in IG doma in v svetu:

- spremljanje tehnološkega razvoja,
- vodenje podatkovnih baz o stanju ravnanja z RAO in IG doma in po svetu (inventar RAO in IG, objekti za ravnanje z RAO in IG, stroški ravnanja z RAO in IG),
- sodelovanje na strokovnih srečanjih in konferencah.

B. Mednarodno sodelovanje:

- zastopanje RS v programih Evropske komisije (EURATOM, EURAD, PREDIS in drugi),
- zastopanje RS v mednarodnih organizacijah (IAEA, OECD/NEA, EAES) in strokovnih združenjih (Klub Agencij, ENEN, ERDO, IFNEC, IGD-TP, WNA).

C. Strateški programi ravnanja z RAO in IG:

- strokovne podlage za nacionalni program ravnanja z RAO in IG,
- strokovna podpora v postopkih celovite (strateške) presoje vplivov na okolje in presoje vplivov na okolje za jedrske ali sevalne objekte,
- program razgradnje NEK (skupaj s predstavniki RH),
- program odlaganja z RAO in IG iz NEK (skupaj s predstavniki RH).

D. Poročanje:

- prispevek o ravnanju z RAO in IG za Poročilo o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v RS,
- nacionalno poročilo po Direktivi Sveta 2011/70/Euratom z dne 19. julija 2011 o vzpostavitvi okvira Skupnosti za odgovorno in varno ravnanje z izrabljenim gorivom in radioaktivnimi odpadki - DS 2011/70/EURATOM (OJ L 199 z dne 2.8.2011, p. 48–56),
- nacionalno poročilo po Zakonu o ratifikaciji Skupne konvencije o varnosti ravnanja z izrabljenim gorivom in varnosti ravnanja z radioaktivnimi odpadki - MKVIGRO (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/99).
- Razvojne in raziskovalne dejavnosti na področju dolgoročnega ravnanja z RAO in IG.

Tabela 5: Načrt izvajanja dejavnosti javne službe na področju dolgoročnega načrtovanja ravnanja z RAO in IG.

AKTIVNOST LETO	2023	2024	2025	2026	2027
Nacionalno poročilo po DS 2011/70/EURATOM					
Nacionalno poročilo po MKVIGRO					
Mednarodno sodelovanje					
Program razgradnje NEK in Program odlaganja RAO in IG iz NEK, priprava 4. revizije					
Program razgradnje NEK in Program odlaganja RAO in IG iz NEK, projektne naloge za 5. revizijo					
Misija IRRS in ARTEMIS (sodelovanje z URSJV)					
Podlage za rešitev za pripravo RAO iz CSRAO na odlaganje					
Načrtovanje in razvoj na področju dolgoročnega ravnanja z VRAO in IG					
Vzdrževanje in dopolnjevanje baz podatkov o stanju na področju ravnanja z RAO in IG doma in po svetu					

5.5 TEHNIČNA IN DRUGA STROKOVNA PODPORA

S tehničnimi in drugimi strokovnimi dejavnostmi za podporo ravnanju z RAO ARAO izpolnjuje zahteve za obratovanje jedrskih objektov in izvajanje sevalne dejavnosti ARAO. Podporne dejavnosti se izvajajo centralizirano v okviru samostojnih procesov in so pomembne zlasti za zagotavljanje varnosti pri delu z viri sevanja. Po potrebi zagotavljajo podporo tudi splošnim poslovno-administrativnim dejavnostim ter vodstvu ARAO. Dejavnosti potekajo kontinuirano v vseh petih letih. Financirajo se iz posameznega vira glede na vsebino, ki podpira posamezno nalogo javne službe oziroma na vir financiranja stroškovnega nosilca. Viri financiranja stroškovnih nosilcev so predvideni že v okviru načrtovanja njihovih stroškov.

Načrtovane tehnične in druge strokovne podporne dejavnosti ARAO v obdobju 2023–2027 so:

A. Varstvo pred sevanji - zagotavljanje storitev, potrebnih za izvajanje sevalne dejavnosti in delo z viri sevanja pri opravljanju nalog javne službe:

- dozimetrija za izpostavljene delavce,
- nadzor radioaktivnosti delovnega okolja,
- ocene prejetih doz delavcev in prebivalstva zaradi sevalne dejavnosti ARAO
- določanje ukrepov varstva pred sevanji za izpostavljene delavce,
- vodenje evidenc izpostavljenosti, poročanje,
- priprava in vzdrževanje postopkov in navodil za delo.

B. Meritve radioaktivnosti

- meritve delovnega okolja,
- meritve za karakterizacijo RAO,
- meritve RAO ob prevzemu,
- meritve kontaminacije,
- meritve za vzdrževanje pripravljenosti,
- skrb za merilno opremo,
- vzdrževanje dokumentacije o rezultatih meritev in poročanje.

C. Monitoring - izvajanje meritev stanja okolja skladno z zahtevami varnostnih poročil za objekte, katerih upravljavec je ARAO, oziroma za katere je ARAO pooblaščen za izgradnjo (CSRAO, zaprta odlagališča na območju RŽV, odlagališče NSRAO):

- radiološki obratovalni monitoring izpustov iz objektov in radioaktivnosti okolja,
- radiološki monitoring dolgoročnega nadzora zaprtih objektov,
- monitoring prenosnih poti,
- fizikalno-kemijski monitoring dolgoročnega nadzora zaprtih objektov,
- hidrološki monitoring v vplivnem območju objektov,
- meteorološki monitoring v vplivnem območju objektov,
- geodetski monitoring in monitoring stabilnosti zaprtih objektov,
- vodenje evidenc rezultatov monitoringa,
- vrednotenje vplivov objektov na okolje,
- poročanje.

D. Prevoz nevarnega blaga skladno z zahtevami Sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga - ADR (razred 7 – radioaktivne snovi):

- prevoz RAO po prevzemu od imetnika ali povzročitelja,
- prevoz RAO, za katere je dogovorjen sprejem v reciklažo ali ponovno uporabo,
- zagotavljanje varnostnega svetovalca za razred 7,
- zagotavljanje ustrezno opremljenega vozila,
- zagotavljanje usposobljenosti za prevoz nevarnega blaga.

E. Varovanje objektov:

- varovanje CSRAO,
- varovanje odlagališča NSRAO.

F. Komunikacijske dejavnosti

- odnosi z deležniki,
- informiranje in ozaveščanje javnosti o delovanju ARAO,
- upravljanje s spletnimi platformami.

G. Zagotavljanje kakovosti:

- vzdrževanje sistema vodenja,
- zagotavljanje varnostnih politik,
- skrb za varnostno kulturo,
- zagotavljanje notranjih in zunanjih presoj ter vodstvenih pregledov sistema vodenja,
- spremljanje razvoja na področju zagotavljanja kakovosti,
- skrb za dokumentacijo sistema vodenja.

H. Informatika in informacijska varnost:

- zagotavljanje nemotenega delovanja računalniške, strojne in programske opreme,
- zagotavljanje varnega in zanesljivega delovanje IKT na vseh lokacijah, kjer ARAO opravlja dejavnosti, vključno z delom od doma,
- licence,
- elektronski dokumentni sistem,
- varnostno kopiranje,
- podpora zaposlenim pri uporabi informacijsko-komunikacijske opreme,
- seznanjanje zaposlenih o informacijskih varnostnih politikah,
- ocenjevanje informacijskih tveganj.

5.6 POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI

ARAO je po številu zaposlenih sicer majhna organizacija, obenem pa ima zaradi raznolikosti nalog in kompleksnosti javne službe, ki jo izvaja, tudi kompleksne zahteve za poslovanje in vodenje. Obsežnejše naloge v okviru poslovanja izvajajo zaposleni ARAO v skupnih službah (npr. finančno-računovodsko področje, tajništvo, pravno področje). Za izvajanje določenih nalog v sistemizaciji delovnih mest ni posebej določenega delovnega mesta, pač pa je odgovorna oseba imenovana s sklepom direktorja ali pa se za izvedbo sklene pogodba s podizvajalcem (npr. področje varstva pred požarom, področje integritete, občasno potrebna svetovanja).

Med skupne stroške poslovanja prištevamo tudi stroške dela, saj zaradi majhnega števila večina zaposlenih redno ali občasno opravlja naloge za več stroškovnih nosilcev, obseg teh nalog pa je v naprej težko določiti.

V petletnem obdobju 2023–2027 bo posebna pozornost namenjena reorganizaciji, zaposlovanju in kadrovanju zaradi bližajočega začetka obratovanja odlagališča NSRAO v Krškem, razvoju učinkovitega načina komuniciranja med poslovno enoto v Ljubljani in sedežem v Krškem ter optimizaciji delovnih procesov. Izboljšati nameravamo tudi nekatera področja informacijske politike, okrepiti komuniciranje v času gradnje odlagališča NSRAO ter nadgraditi elektronski dokumentni sistem za potrebe glavne pisarne, projektne pisarne, arhiva, javnega naročanja in spremljanja investicije v odlagališče NSRAO. Dejavnosti potekajo kontinuirano v vseh petih letih. Načrtovane dejavnosti so splošno pomembne za poslovanje ARAO.

Skupni stroški poslovno-administrativnih dejavnosti se kot posredni stroški razdelijo med stroškovne nosilce (poglavje 7.1) po v naprej določenem ključu, ki temelji na sorazmernem deležu zaposlenih, ki izvajajo naloge javne službe v okviru stroškovnega nosilca. Po ključu se delijo tudi stroški dela. Dodatno se stroški poslovanja razdelijo na oba vira financiranja, integralni proračun RS in prihodki iz Sklad NEK na namensko postavko državnega proračuna, po enakem ključu kot velja za delitev stroškov v okviru stroškovnega nosilca.

V obdobju 2023–2027, tako kot v predhodnem obdobju, načrtujemo naslednje poslovno-administrativne dejavnosti:

A. Režija:

- najemnina za poslovne prostore,
- čiščenje poslovnih prostorov,
- beleženje delovnega časa,
- stroški telefonije,
- stroški tiskalnikov,
- stroški poštnih storitev.

B. Splošno področje:

- tajništvo (administrativna podpora pri pripravi poročil, programov dela in finančnih načrtov, arhiviranju, poslovna komunikacija z deležniki),
- pravna dejavnost (priprava internih aktov, spremljanje zakonodaje, priprava pogodb),
- skupne naloge na podlagi obveznosti področnih predpisov (varstvo pred požarom, integriteta in preprečevanje korupcije, tajni podatki, osebni podatki, informacije javnega značaja),
- vodenje ARAO (direktor, službeno vozilo, upravni odbor).

C. Finančno-računovodsko področje in javna naročila:

- vodenje, načrtovanje in analiziranje finančnega poslovanja,
- urejanje in dopolnjevanje arhiva,
- zagotavljanje revizij poslovanja,
- izstavljanje računov financerjem dejavnosti ARAO,
- obračunavanje stroškov dela,
- knjigovodstvo,
- priprava poročil, bilanc,
- izvajanje javnih naročil,
- svetovanje vodstvu ARAO,
- ocenjevanje informacijskih tveganj.

D. Kadrovsko področje:

- vodenje kadrovskih evidenc,
- izvajanje kadrovskega načrta,
- načrtovanje in zagotavljanje izobraževanja in usposabljanja,
- varnost in zdravje pri delu,
- spremljanje predpisov na kadrovskem področju.

6 NAČRT INVESTICIJ IN VLAGANJ

6.1 VLAGANJA DRŽAVE V OSNOVNA SREDSTVA

Predmet investicije je vlaganje v osnovna sredstva RS, ki jih uporablja in vzdržuje ARAO kot izvajalec obvezne državne gospodarske javne službe ravnanja z RAO in sicer:

- investicijsko vzdrževanje CSRAO in vgrajenih sistemov,
- investicijsko vzdrževanje zaprtih odlagališč Jazbec in Boršt in vgrajenih sistemov,
- nabavo opreme, ki je potrebna za izvajanje vseh nalog javne službe ravnanja z RAO, vključno s podpornimi dejavnostmi in poslovanjem (npr. merilna oprema, računalniška oprema, programska oprema, pisarniško pohištvo, vozilo za prevoz RAO).

ARAO je za investicije v osnovna sredstva v lasti RS, ki jih uporablja, pripravil petletni Načrt vlaganj Agencije za radioaktivne odpadke v osnovna sredstva Republike Slovenije za obdobje 2023–2027 (ARAO 00-00-020, 2021), ki ga je izdelal v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16) in je bil podlaga za uvrstitev projekta NRP 2430-21-3350 v Proračun Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21, 206/21 – ZDUPŠOP in 129/22). Načrtovana vlaganja države v osnovna sredstva so prikazana v tabeli 6.

Tabela 6: Dinamika financiranja vlaganj v osnovna sredstva, potrebna za izvajanje javne službe ravnanja z RAO po tekočih cenah v €, z vključenim DDV.

POSTAVKA / LETO	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj (2023-2027)
INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE	34.966	84.067			77.374	196.407
Sanacija tlaka v CSRAO					77.374	77.374
Zamenjava pomožnega objekta	10.333	84.067				94.400
Investicija prestavljena iz 2022 (zamenjava sušilnika)	17.400					17.400
Investicijsko vzdrževalna dela na notranji razsvetljavi v CSRAO	7.233					7.233
STROJNA OPREMA	49.181	14.817	15.069	24.237	15.585	118.889
Tiskalnik				4.565		4.565
Zamenjava računalniške opreme (računalniki, zasloni ...)	12.399	12.610	12.824	13.042	13.264	64.140
Telefonija	2.170	2.207	2.244	2.282	2.321	11.225
Strežniki in tračna enota	30.998					30.998
Sistemi za neprekinjeno napajanje				4.347		4.347
Mrežna oprema	3.613					3.613
PROGRAMSKA OPREMA	23.765		5.344			29.109
Nadgradnje računovodskega programa			5.344			5.344
Podpora procesom skladiščenja in odlaganja	23.765					23.765
DRUGA OPREMA	20.665	22.593	27.038	60.865	8.290	139.451
Tehnologija skladiščenja				45.649		45.649
Sonde za monitoring podtalnice in pretoka iztokov		3.678	12.824		3.869	20.371
Radiološka merilna oprema	11.366	14.712	3.740			29.818
Videonadzor na zaprtih odlagališčih			6.198			6.198
Pisarniško pohištvo	4.133	4.203	4.275	4.347	4.421	21.380
Merilna oprema za tehnični monitoring	5.166			10.869		16.035
MOTORNA VOZILA					33.160	33.160
Gospodarsko vozilo					33.160	33.160
INVESTICIJSKA VLAGANJA	128.577	121.477	47.450	85.102	134.410	517.016

V Načrtu vlaganj za obdobje 2023–2027 so ločeno načrtovana sredstva, ki jih RS zagotavlja neposredno iz proračuna in sredstva, ki jih imetniki oziroma povzročitelji IRAO na podlagi cenika storitev javne službe plačajo ob oddaji IRAO izvajalcu javne službe. Tudi ta sredstva so last ustanovitelja oz. RS. Ta način se uporablja od uvedbe Zakona za uravnoteženje javnih financ in sklenitve Pogodbe o prenosu sredstev v brezplačno uporabo in poslovnem najemu CSRAO med RS in ARAO (P006/2014 z dne 28. 1. 2014). V letu 2023 je tako načrtovano, da 67.511 EUR

financira neposredno proračun RS, 61.066 EUR pa se financira iz plačil imetnikov oz. povzročiteljev IRAO (tabela 10). V letu 2023 bo ARAO pripravil revizijo Načrta vlaganj Agencije za radioaktivne odpadke v osnovna sredstva Republike Slovenije za obdobje 2023–2027, v kateri bodo vlaganja RS v osnovna sredstva, potrebna za opravljanje nalog javne službe, v celoti financirana iz proračuna. Revizija načrta vlaganj bo tudi podlaga za spremembo načrtovanih zneskov v NRP 2430-21-3350 od leta 2024 dalje.

6.2 INVESTICIJA V ODLAGALIŠČE NSRAO

Na projektu odlagališča NSRAO so skladno s stanjem projekta, Investicijskim programom, revizija E in novo revizijo Investicijskega programa, ki je v pripravi, v letih 2023–2027 načrtovane aktivnosti, navedene v nadaljevanju in po predvideni časovnici, ki je predstavljena v tabeli 2 v okviru opisa obsega načrtovanih dejavnosti javne službe.

Načrtovane aktivnosti na projektu odlagališče NSRAO v obdobju 2023–2027

A. Terenske raziskave

V letih 2023–2027 večje investicije na tem področju niso več predvidene. Načrtovani so redni stroški skladiščenja jeder, pridobljenih iz vrtin, ki smo jih izvedli v okviru dosedanjih terenskih raziskav. Načrtuje se spremljanje in pridobivanje aktualnih podatkov o lastnostih širšega območja lokacije odlagališča, ki jih bodo pridobivali ostali investitorji. Prevideno je spremljanje gradnje odlagališča, pridobivanje in hranjenje geoloških vzorcev zemljine ter fotodokumentacije za arhiv. Ostale stroške predstavlja redno vzdrževanje programske opreme, izobraževanja in članarina v strokovnem združenju. Če se bo med samo gradnjo in po njej v okviru analize nezanesljivosti ugotovilo, da so potrebni dodatni podatki s področja terenskih raziskav, bo potrebno naročiti ustrezne terenske raziskave in jih ovrednotiti.

B. Inženiring odlagališča

Inženir bo tudi v letih 2023–2027 v največji meri deloval pri aktivnosti gradnje odlagališča in tehničnem prevzemu objekta. Inženir bo nato sodeloval pri vzpostavitvi poskusnega in rednega obratovanja ter spremljanju objekta v garancijski dobi sistemov, vgrajenih v odlagališče in obdobju preverjanja solidnosti gradnje.

C. Investicijska dokumentacija

V letih 2023–2027 so v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ načrtovana sredstva za pripravo poročila o izvajanju investicijskega projekta med gradnjo z bistvenimi elementi izvedbe projekta, odstopanja od načrtovanih predpostavk ter ukrepov za odpravo težav.

D. Varnost odlagališča

V letih 2023–2027 se bodo nadaljevala dela na področju varnostnih analiz in meril sprejemljivosti. V okviru varnostnih analiz se bodo prenovili modeli za izdelavo varnostnih analiz, ki bodo upoštevali spremembe v okviru gradnje in monitoringa, glede na potek gradnje, nadaljevalo pa se bo tudi preverjanje meril sprejemljivosti. Pričelo se bo s pripravo varnostnega poročila in ostale potrebne referenčne dokumentacije za pridobitev dovoljenja za poskusno obratovanje in nato še redno obratovanje.

E. Študije in raziskave materialov

V letih 2023–2027 se bodo nadaljevala dela na področju raziskav in študij materialov, ki bodo uporabljeni v okviru gradnje odlagališča NSRAO in priprave RAO za odlaganje. Potrebno bo dokončati študije in raziskave na področju polnilnih malt in polnil praznih prostorov v silosu. Nadaljevati z raziskavami na materialih, ki so bili odvzeti med raziskavami za izgradnjo primarne in sekundarne obloge in bodo odvzeti med samo gradnjo odlagališča NSRAO.

F. Gradnja odlagališča

Predvidoma naj bi gradnja odlagališča potekala od leta 2023 do konca prve polovice leta 2026. V letih 2023–2026 se v okviru gradnje odlagališča NSRAO načrtuje naslednje aktivnosti:

Odlagalni objekt:

- končanje del,
- dobava in vgradnja portalnega dvigala,
- izvedba hale nad silosom,
- končanje gradbenih del.

Tehnološki objekt:

- pripravljalna dela,
- izvedena gradbenih del (jetgrouting temeljenje, talna plošča, izdelava armirano betonski sten, plošča),
- končanje gradbenih del.

Upravno servisni objekt:

- pripravljalna dela,
- začetek gradbenih del (zemeljska dela, talna plošča, betonska dela ...),
- končanje gradbenih del.

Zunanja ureditev

- pripravljalna dela,
- utrjevanje površin - asfaltne površine znotraj ograjenega dela odlagališča,
- ozelenitev površin,
- končanje gradbenih del.

V okviru gradnje se bo izvajal nadzor, predpisan z Gradbenim zakonom (Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr. in 65/20) in kontrola nad kakovostjo izgradnje odlagališča s poudarkom na izgradnji odlagalnega silosa. Skladno z zakonodajo bomo za potrebe gradnje morali zagotoviti tudi koordinatorja za varnost in zdravje pri delu.

G. Tehnologija obdelave in priprave NSRAO na odlaganje in prevzem odpadkov v odlaganje

V skladu s sklepi 15. in 16. seje MK in glede na dogovor glede servisiranja prevzema NSRAO na lokaciji NEK v ustrezni obliki na stroške ene ali/in druge strani in načelni dogovor o aktivnostih in dinamiki priprave NSRAO na odlaganje v NEK se bo od leta 2023 dalje nadaljevalo začete aktivnosti za izvedbo ustrezne obdelave in priprave NSRAO na odlaganje na odlagališču Vrbina. Predvideno je, da se bo obdelava in priprava NSRAO izvajala na lokaciji NEK za potrebe obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z RAO na stroške, financirane iz Sklada NEK. Za namen zagotavljanja prevzema odpadkov v NEK so v tem dokumentu finančno načrtovane tudi aktivnosti odvoza in razreza enega uparjalnika iz NEK in odvoz primarnih smol iz NEK na sežig.

Potrebno bo odložiti tudi odpadke iz CSRAO. Ta aktivnost bo načrtovana na procesu Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG, izvajanje pa bo financirano preko procesa Ravnanje z IRAO, na procesu odlaganja NSRAO pa so predvidene aktivnosti preveritve skladnosti z merili sprejemljivosti in samega odlaganja odpadkov iz CSRAO.

H. Monitoring

Skladno s programom monitoringa za odlagališče NSRAO se bo v letih 2023–2027 nadaljevalo z izvajanjem monitoringa med gradnjo odlagališča, predobratovalnega monitoringa in monitoringa med poskusnim in rednim obratovanjem. Potrebna bo nabava opreme, katere vrednost je ocenjena na nekaj 100.000 € in bo morala biti razpoložljiva ob koncu gradnje.

I. Obratovanje odlagališča (poskusno in redno)

V okviru aktivnosti se bo nadaljevalo s pripravo vseh navodil in postopkov za poskusno in redno obratovanje odlagališča NSRAO. Nadaljevalo se bo tudi z oblikovanjem in usposabljanjem ekipe za obratovanje odlagališča in ustreznim izobraževanjem. Po potrebi se bo izvedla še investicija morebitne dodatne potrebne opreme za obratovanje odlagališča NSRAO.

Tabela 7: Načrtovana sredstva na investiciji v izgradnjo odlagališča NSRAO v obdobju 2023–2027.

Naziv projekta	FN 2023	FN 2024	FN 2025	FN 2026	FN 2027
PRIPRAVA LOKACIJE	31.000 €	32.000 €	33.000 €	34.000 €	- €
TERENSKÉ RAZISKAVE ZA ODLAGALIŠČE NSRAO	7.000 €	5.000 €	10.000 €	80.000 €	- €
INŽENIRING PROJEKTA ODLAGALIŠČA NSRAO	536.647 €	571.317 €	584.021 €	597.016 €	610.107 €
INVESTICIJSKA DOKUMENTACIJA ZA ODLAGALIŠČE NSRAO	41.926 €	43.072 €	44.064 €	45.079 €	- €
VARNOST ODLAGALIŠČA NSRAO (ZVISJV)	1.411.444 €	912.304 €	3.429.144 €	4.437.619 €	521.868 €
PROJEKT ODLAGALIŠČA NSRAO (ZGO)	272.516 €	226.126 €	264.385 €	123.968 €	23.051 €
GRADNJA ODLAGALIŠČA NSRAO	19.038.218 €	38.605.717 €	46.370.642 €	17.880.794 €	759.021 €
MONITORING	150.000 €	210.000 €	210.000 €	150.000 €	150.000 €
POSKUSNO OBRATOVANJE ODLAGALIŠČA	314.442 €	107.679 €	110.160 €	1.726.540 €	9.462.132 €
ODLAGALNI ZABOJNIKI	314.442 €	4.523.038 €	488.128 €	512.698 €	2.000.000 €
NORP - nadomestilo za omejeno rabo prostora	- €	- €	- €	3.476.746 €	7.111.247 €
Skupaj investicija + obratovanje NSRAO	22.117.634 €	45.236.253 €	51.543.545 €	29.064.460 €	20.637.425 €

7 SKUPNA OCENA STROŠKOV ARAO V OBDOBJU 2023–2027

Oceno potrebnih finančnih sredstev za predvidene stroškovne nosilce v okviru dejavnosti in storitev javne službe ravnanja z RAO, vključno s stroški tehničnih in drugih strokovnih podpornih dejavnosti stroški poslovanja izvajalca javne službe ravnanja z RAO ter stroški investicijskega vlaganja države v osnovna sredstva, investicijskega vzdrževanja objektov državne infrastrukture, ki jih upravlja ARAO in investicije v državno infrastrukturo odlagališče NSRAO, prikazuje tabela 8. Direktni stroški materiala in storitev za neposredno izvajanje nalog javne službe ter nalog tehnične in druge strokovne podpore se v celoti pripišejo pripadajočemu stroškovnemu nosilcu. Stroški dela in stroški materiala in storitev poslovanja se pripadajočemu stroškovnemu nosilcu pripišejo po ključu delitve, kot je navedeno v poglavju 5.6.

Tabela 8: Skupna ocena potrebnih finančnih sredstev za uresničevanje nalog in izvajanje storitev javne službe ravnanja z RAO in IG v obdobju 2023–2027 v € (z DDV in prispevki).

DEJAVNOST	LETO	2023 - skupaj	2024 - skupaj	2025 - skupaj	2026 - skupaj	2027 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		22.450.634	45.613.253	51.963.545	29.387.460	21.014.425
Material in storitve - odlaganje NSRAO		180.000	240.000	280.000	180.000	180.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		21.967.634	45.026.253	51.333.545	28.914.460	20.487.425
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		153.000	137.000	140.000	143.000	197.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		150.000	210.000	210.000	150.000	150.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		881.597	820.457	713.740	780.649	1.349.403
Material in storitve - IRAO		405.000	350.000	330.000	350.000	850.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	230.000	230.000	230.000	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		70.097	102.457	3.740	45.649	114.403
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		18.500	8.000	20.000	25.000	25.000
Varstvo pred sevanji - IRAO		55.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Monitoring - IRAO		73.000	55.000	55.000	55.000	55.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		155.166	213.000	222.023	213.869	203.000
Material in storitve - RŽV		80.000	140.000	140.000	140.000	140.000
Investicijski izdatki - RŽV		5.166	-	19.023	10.869	-
Korporativno komuniciranje - RŽV		8.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Monitoring - RŽV		62.000	70.000	60.000	60.000	60.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		460.000	435.000	385.000	395.000	435.000
Material in storitve - načrtovanje		460.000	435.000	385.000	395.000	435.000
SKUPAJ GJS z DDV		23.947.397	47.081.709	53.284.309	30.776.978	23.001.829
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		1.726.231	1.946.702	2.129.800	2.293.300	2.486.500
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		1.022.550	1.203.649	1.363.072	1.467.712	1.591.360
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		369.439	390.083	404.662	435.727	472.435
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		140.730	145.649	149.086	160.531	174.055
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		193.512	207.321	212.980	229.330	248.650
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		53.314	19.020	24.687	28.585	20.007
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		25.726.942	49.047.431	55.438.796	33.098.862	25.508.335

7.1 VIRI FINANCIRANJA

Dejavnosti javne službe, ki jih izvaja ARAO, so v več kot 95 % financirane iz javnih sredstev, in sicer sta to vira proračun RS in prihodki Sklad NEK, vplačani v proračun države na namensko postavko. V zadnjih petih letih je od letno realiziranih sredstev približno 35–45 % sredstev izviralo iz proračuna RS in približno 55–65 % iz Sklada NEK. Tudi delež nejavnih sredstev letno nekoliko variira, vendar v zadnjem petletnem obdobju nikoli ni dosegel 5 %. ARAO pridobiva manjši delež sredstev od imetnikov ali povzročiteljev RAO, ki ob oddaji IRAO v nadaljnje ravnanje izvajalcu javne službe plačajo del stroškov po ceniku. V letu 2022 je bil pripravljen nov cenik, ki je v obravnavi. Na podlagi poznavanja stanja na področju RAO v RS lahko ARAO okvirno načrtuje prihodke iz naslova plačil za storitve javne službe po ceniku.

ARAO pridobiva sredstva tudi iz drugih virov, npr. sredstva tehnične pomoči IAEA in projektov Evropske komisije. Če se pojavi potreba, lahko ARAO izvaja tudi storitve v zvezi z delom z radioaktivnimi snovmi (prevoz, dekontaminacija) ter strokovno svetovanje in sodelovanje pri

usposabljanju, čeprav te storitve niso del storitev javne službe. Smiselno je, da ta možnost obstaja, saj omogoča racionalno izrabo virov znanja in opreme na nivoju države. Te dejavnosti so lahko za ARAO dodaten vir prihodka, vendar potreb za zdaj ni veliko, poleg tega pa je ARAO omejen tudi s kadrom. Tega vira prihodka ARAO sistematično ne načrtuje.

Stroški dela posameznih stroškovnih nosilcev se delijo na podlagi ocene deleža količine dela, izraženega v človek-letih na posameznih stroškovnih nosilcih in ob upoštevanju kadrovskega načrta (tabela 15). Podatki vključujejo tako stroške dela neposrednih storitev javne službe kot stroške dela potrebne tehnične in druge strokovne podpore ter delež skupnih poslovno-administrativnih dejavnosti. Ocena delitve stroškov dela na posamezne stroškovne nosilce v obdobju 2023–2027 je predstavljena v naslednji tabeli. V naslednjih petih letih se načrtujejo nove zaposlitve predvsem za delo na izgradnji odlagališča NSRAO, poskusnem obratovanju in odlaganju NSRAO in sicer v okviru nalog tehnične in druge strokovne podpore. Zato se deleži količine dela na tem stroškovnem nosilcu povečujejo, sorazmerno pa se zmanjšujejo deleži na ostalih stroškovnih nosilcih

Tabela 9: Predvideni ključi za delitev stroškov dela v obdobju 2023–2027.

Stroškovni nosilec	2023	2024	2025	2026	2027
Izgradnja odlagališča in odlaganje NSRAO	60%	64%	64%	64%	64%
Ravnanje z institucionalnimi RAO	21%	19%	19%	19%	19%
Dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališč na območju RŽV	8%	7%	7%	7%	7%
Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG	11%	10%	10%	10%	10%

Vsi stroški in investicije se v obdobju 2023–2027 delijo med integralni proračun RS, namensko postavko državnega proračuna, katere prihodki so vplačila Sklad NEK in plačila imetnikov ali povzročiteljev IRAO po naslednjih ključih:

1. Odlaganje NSRAO: Z Investicijskim programom je določeno, da se vsi stroški, povezni z investicijo v izgradnjo odlagališča NSRAO, delijo po ključu 9,38 % proračun RS in 90,62 % prihodki Sklad NEK vplačani v proračun države na namensko postavko. Ključ za razdelitev med oba vira financiranja predstavlja prostorninski delež odpadkov iz NEK in prostorninski delež odpadkov iz ostalih virov. Prostorninski delež NSRAO iz NEK znaša 90,62 %, prostorninski delež ostalih odpadkov pa 9,38 %.
Ker ti deleži do zdaj niso doseženi, se bodo ključi vsako leto sproti prilagajali, da bodo deleži v prihodnje čim bolj smiselno doseženi.
2. Ravnanje z IRAO: Vsi stroški javne službe se financirajo iz integralnega proračuna RS, manjši delež pa iz plačil imetnikov ali povzročiteljev IRAO. Investicije v osnovna sredstva se v letu 2023 delno financirajo iz integralnega proračuna RS, delno iz plačil imetnikov ali povzročiteljev IRAO. V nadaljnjih letih se v celoti financirajo iz integralnega proračuna.
3. Dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV. Vsi stroški, vključno s stroški investicij v osnovna sredstva, se financirajo iz integralnega proračuna RS.
4. Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG: Stroški se delijo na vira financiranja integralni proračun RS in prihodki Sklad NEK vplačani v proračun države na namensko postavko, in sicer glede na to, ali je dejavnost povezana z načrtovanjem dolgoročnega ravnanja z RAO in IG, ki izvirajo iz proizvodnje električne energije, ali pa s pripravo planskih dokumentov države ali zastopanjem države na področju ravnanja z RAO in IG. Stroški se krijejo v 15 % iz integralnega proračuna RS in v 85 % iz namenske postavke proračuna, katere prihodki so vplačila iz Sklada NEK.

Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce v obdobju 2023–2027 prikazuje naslednjih pet tabel.

Tabela 10: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2023 v €.

DEJAVNOST	LETO	2023 - Proračun	2023 - Sklad NEK	2023 - Plačila imetnikov IRAO	2023 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		2.649.175	19.801.459	-	22.450.634
Material in storitve - odlaganje NSRAO		21.240	158.760	-	180.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		2.592.181	19.375.453	-	21.967.634
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		18.054	134.946	-	153.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		17.700	132.300	-	150.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		839.233	-	42.364	881.597
Material in storitve - IRAO		405.000	-	-	405.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	-	-	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		27.733	-	42.364	70.097
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	-	-	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		18.500	-	-	18.500
Varstvo pred sevanji - IRAO		55.000	-	-	55.000
Monitoring - IRAO		73.000	-	-	73.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		155.166	-	-	155.166
Material in storitve - RŽV		80.000	-	-	80.000
Investicijski izdatki - RŽV		5.166	-	-	5.166
Korporativno komuniciranje - RŽV		8.000	-	-	8.000
Monitoring - RŽV		62.000	-	-	62.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		69.000	391.000	-	460.000
Material in storitve - načrtovanje		69.000	391.000	-	460.000
SKUPAJ GJS z DDV		3.712.574	20.192.459	42.364	23.947.397
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		664.995	1.061.236	-	1.726.231
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		120.661	901.889	-	1.022.550
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		369.439	-	-	369.439
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		140.730	-	-	140.730
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		34.165	159.347	-	193.512
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		34.612	-	18.702	53.314
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		4.412.180	21.253.695	61.066	25.726.942
Skupaj SKLAD NEK (odlaganje NSRAO)			20.703.348		
Skupaj SKLAD NEK (načrtovanje RAO in IG)			550.347		
Skupaj PROJEKT 2111-11-0075		2.769.836			
Skupaj UKREP 2430-17-0014		1.574.834			
Skupaj NRP 2430-21-3350		67.511		61.066	

Tabela 11: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2024 v €.

DEJAVNOST	LETO	2024 - Proračun	2024 - Sklad NEK	2024 - Plačila imetnikov IRAO	2024 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		5.291.137	40.322.115	-	45.613.253
Material in storitve - odlaganje NSRAO		27.840	212.160	-	240.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		5.223.045	39.803.207	-	45.026.253
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		15.892	121.108	-	137.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		24.360	185.640	-	210.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		783.047	-	37.410	820.457
Material in storitve - IRAO		312.590	-	37.410	350.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	-	-	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		102.457	-	-	102.457
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	-	-	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		8.000	-	-	8.000
Varstvo pred sevanji - IRAO		45.000	-	-	45.000
Monitoring - IRAO		55.000	-	-	55.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		213.000	-	-	213.000
Material in storitve - RŽV		140.000	-	-	140.000
Investicijski izdatki - RŽV		-	-	-	-
Korporativno komuniciranje - RŽV		3.000	-	-	3.000
Monitoring - RŽV		70.000	-	-	70.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		65.250	369.750	-	435.000
Material in storitve - načrtovanje		65.250	369.750	-	435.000
SKUPAJ GJS z DDV		6.352.434	40.691.865	37.410	47.081.710
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		722.816	1.223.885	-	1.946.702
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		139.623	1.064.025	-	1.203.649
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		390.083	-	-	390.083
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		145.649	-	-	145.649
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		47.461	159.860	-	207.321
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		19.020	-	-	19.020
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		7.094.271	41.915.751	37.410	49.047.431
Skupaj SKLAD NEK (odlaganje NSRAO)		-	41.386.141	-	-
Skupaj SKLAD NEK (načrtovanje RAO in IG)		-	529.610	-	-
Skupaj PROJEKT 2111-11-0075		5.430.761	-	-	-
Skupaj UKREP 2430-17-0014		1.542.033	-	-	-
Skupaj NRP 2430-21-3350		121.477	-	-	-

Tabela 12: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2025 v €.

DEJAVNOST	LETO	2025 - Proračun	2025 - Sklad NEK	2025 - Plačila imetnikov IRAO	2025 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		5.092.427	46.871.118	-	51.963.545
Material in storitve - odlaganje NSRAO		27.440	252.560	-	280.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		5.030.687	46.302.858	-	51.333.545
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		13.720	126.280	-	140.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		20.580	189.420	-	210.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		686.702	-	27.038	713.740
Material in storitve - IRAO		302.962	-	27.038	330.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	-	-	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		3.740	-	-	3.740
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	-	-	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		20.000	-	-	20.000
Varstvo pred sevanji - IRAO		45.000	-	-	45.000
Monitoring - IRAO		55.000	-	-	55.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		222.023	-	-	222.023
Material in storitve - RŽV		140.000	-	-	140.000
Investicijski izdatki - RŽV		19.023	-	-	19.023
Korporativno komuniciranje - RŽV		3.000	-	-	3.000
Monitoring - RŽV		60.000	-	-	60.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		57.750	327.250	-	385.000
Material in storitve - načrtovanje		57.750	327.250	-	385.000
SKUPAJ GJS z DDV		6.058.903	47.198.368	27.038	53.284.309
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		719.276	1.410.524	-	2.129.800
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		133.581	1.229.491	-	1.363.072
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		404.662	-	-	404.662
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		149.086	-	-	149.086
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		31.947	181.033	-	212.980
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		24.687	-	-	24.687
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		6.802.866	48.608.892	27.038	55.438.796
Skupaj SKLAD NEK (odlaganje NSRAO)			48.100.609		
Skupaj SKLAD NEK (načrtovanje RAO in IG)			508.283		
Skupaj PROJEKT 2111-11-0075		5.226.009			
Skupaj UKREP 2430-17-0014		1.529.407			
Skupaj NRP 2430-21-3350		47.450			

Tabela 13: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2026 v €.

DEJAVNOST	LETO	2026 - Proračun	2026 - Sklad NEK	2026 - Plačila imetnikov IRAO	2026 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		2.674.259	26.713.201	-	29.387.460
Material in storitve - odlaganje NSRAO		16.380	163.620	-	180.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		2.631.216	26.283.244	-	28.914.460
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		13.013	129.987	-	143.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		13.650	136.350	-	150.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		741.196	-	39.453	780.649
Material in storitve - IRAO		310.547	-	39.453	350.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	-	-	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		45.649	-	-	45.649
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	-	-	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		25.000	-	-	25.000
Varstvo pred sevanji - IRAO		45.000	-	-	45.000
Monitoring - IRAO		55.000	-	-	55.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		213.869	-	-	213.869
Material in storitve - RŽV		140.000	-	-	140.000
Investicijski izdatki - RŽV		10.869	-	-	10.869
Korporativno komuniciranje - RŽV		3.000	-	-	3.000
Monitoring - RŽV		60.000	-	-	60.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		59.250	335.750	-	395.000
Material in storitve - načrtovanje		59.250	335.750	-	395.000
SKUPAJ GJS z DDV		3.688.573	27.048.951	39.453	30.776.978
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		764.219	1.529.081	-	2.293.300
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		133.562	1.334.150	-	1.467.712
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		435.727	-	-	435.727
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		160.531	-	-	160.531
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		34.400	194.931	-	229.330
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		28.585	-	-	28.585
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		4.481.377	28.578.032	39.453	33.098.862
Skupaj SKLAD NEK (odlaganje NSRAO)			28.047.352		
Skupaj SKLAD NEK (načrtovanje RAO in IG)			530.681		
Skupaj PROJEKT 2111-11-0075		2.807.821			
Skupaj UKREP 2430-17-0014		1.599.323			
Skupaj NRP 2430-21-3350		85.102			

Tabela 14: Načrt virov financiranja za posamezne stroškovne nosilce za leto 2027 v €.

DEJAVNOST	LETO	2027 - Proračun	2027 - Sklad NEK	2027 - Plačila imetnikov IRAO	2027 - skupaj
IZGRADNJA ODLAGALIŠČA IN ODLAGANJE NSRAO (odlaganje NSRAO)		1.597.096	19.417.329	-	21.014.425
Material in storitve - odlaganje NSRAO		13.680	166.320	-	180.000
Investicijski izdatki - odlaganje NSRAO		1.557.044	18.930.381	-	20.487.425
Korporativno komuniciranje - odlaganje NSRAO		14.972	182.028	-	197.000
Monitoring - odlaganje NSRAO		11.400	138.600	-	150.000
RAVNANJE Z INSTITUCIONALNIMI RAO (IRAO)		1.292.367	-	57.036	1.349.403
Material in storitve - IRAO		792.964	-	57.036	850.000
Nadomestilo za omejeno rabo prostora - IRAO		230.000	-	-	230.000
Investicijski izdatki - IRAO		114.403	-	-	114.403
Rezervacija sredstev za primer izrednega dogodka - IRAO		30.000	-	-	30.000
Korporativno komuniciranje - IRAO		25.000	-	-	25.000
Varstvo pred sevanji - IRAO		45.000	-	-	45.000
Monitoring - IRAO		55.000	-	-	55.000
DOLGOROČNI NADZOR IN VZDRŽEVANJE ZAPRTIH ODLAGALIŠČ NA OBMOČJU RŽV (RŽV)		203.000	-	-	203.000
Material in storitve - RŽV		140.000	-	-	140.000
Investicijski izdatki - RŽV		-	-	-	-
Korporativno komuniciranje - RŽV		3.000	-	-	3.000
Monitoring - RŽV		60.000	-	-	60.000
DOLGOROČNO NAČRTOVANJE RAVNANJA Z RAO IN IG (načrtovanje)		65.250	369.750	-	435.000
Material in storitve - načrtovanje		65.250	369.750	-	435.000
SKUPAJ GJS z DDV		3.157.714	19.787.079	57.036	23.001.829
POSLOVNO-ADMINISTRATIVNE DEJAVNOSTI		804.731	1.681.769	-	2.486.500
Stroški dela, splošne podpore, režija - odlaganje NSRAO		120.943	1.470.417	-	1.591.360
Stroški dela, splošne podpore, režija - IRAO (stroški dela, splošne podpore, režija)		472.435	-	-	472.435
Stroški dela, splošne podpore, režija - RŽV (stroški dela, splošne podpore, režija)		174.055	-	-	174.055
Stroški dela, splošne podpore, režija - načrtovanje (stroški dela, splošne podpore, režija)		37.298	211.353	-	248.650
Investicijski izdatki - poslovanje ARAO		20.007	-	-	20.007
SKUPAJ (GJS in poslovanje) z DDV		3.982.451	21.468.848	57.036	25.508.335
Skupaj SKLAD NEK (odlaganje NSRAO)			20.887.746		
Skupaj SKLAD NEK (načrtovanje RAO in IG)			581.103		
Skupaj PROJEKT 2111-11-0075		1.718.040			
Skupaj UKREP 2430-17-0014		2.130.002			
Skupaj NRP 2430-21-3350		134.410			

8 PREDVIDENI CILJI IN REZULTATI JAVNE SLUŽBE V OBDOBJU 2023–2027

Osnutek ReNPRRO23–32 v okviru strategij za posamezna področja ravnanja z RAO in IG kot skupni cilj določa stalni nadzor nad vsemi radioaktivnimi viri od faze uporabe do odlaganja. Strategije so podrobneje razdelane za vsak vir po povzročiteljih oziroma imetnikih RAO in IG ter po jedrskih in sevalnih objektih v RS. Za desetletno obdobje so določeni cilji, ukrepi in ključni kazalniki doseganja ciljev, ki so odgovornost povzročiteljev RAO in IG oziroma imetnikov ter ARAO kot izvajalca javne službe ravnanja z RAO in IG.

Načrtovani cilji in rezultati ARAO v prvem petletnem obdobju nacionalnega programa (2023–2027) so razdeljeni na podlagi jedrskih in sevalnih objektov, kjer RAO in IG nastajajo in glede na dejavnosti, ki jih ARAO izvaja kot javno službo.

1. Ravnanje z radioaktivnimi odpadki, nastalimi med obratovanjem jedrskih in sevalnih objektov, v industriji, raziskavah in zdravstvu

Cilji:

C1.1: ARAO skrbi za redno in nemoteno prevzemanje RAO, ki nastanejo pri obratovanju reaktorja TRIGA Mark II in za njihovo skladiščenje (cilj $< 0,5 \text{ m}^3/\text{leto}$).

C1.2: Uporabniki virov sevanja jih po prenehanju uporabe po možnosti vrnejo dobavitelju ali proizvajalcu.

C1.3: ARAO preda v predelavo ali ponovno uporabo tudi vire sevanja, ki so že skladiščeni v CSRAO.

C1.4: Upravljavce CSRAO poskrbi za izvedbo občasnega varnostnega pregleda in podaljšanje ter razširitev obratovalnega dovoljenja za CSRAO za nadaljnjih 10 let - do konca leta 2028.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K1.1: ARAO s postopki obdelave in priprave, zmanjševanja prostornine RAO, opustitve nadzora, ponovne uporabe ali odvoza nekaterih RAO in virov sevanja na letni ravni ohranja v CSRAO povečanje prostornine uskladiščenih RAO v povprečju pod $1,5 \text{ m}^3$.

K1.2: ARAO najkasneje do konca 2024 pripravi in vloži vlogo za odobritev vsebine, obsega, metodologije in časovnega načrta izvedbe naslednjega občasnega varnostnega pregleda ter do junija 2025 pripravi program vsebine, obsega in časovnega načrta izvedbe pregleda.

2. Gradnja in obratovanje odlagališča NSRAO

Cilji:

C2.1: Dopolnitev meril sprejemljivosti za odlaganje.

C2.2: Izgradnja odlagališča v obdobju 2023–2026.

C2.3: Poskusno obratovanje 2026–2027.

C2.4: Obratovanje 2027.

C2.5: ARAO v času gradnje odlagališča 1-krat letno pripravi poročilo o izvajanju projekta.

C2.6: Redno obratovanje odlagališča, v katero se odloži polovica vseh obratovalnih NSRAO iz NEK in odpadki iz CSRAO se začne v letu 2027.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K2.1: Merila sprejemljivosti za odlaganje, ki jih je organ pristojen za jedrsko varnost odobril z izdajo mnenja h gradnji odlagališča, ARAO dopolni najmanj pri odobritvi poskusnega obratovanja in pri pridobivanju dovoljenja za obratovanje odlagališča.

K2.2: ARAO v času poskusnega obratovanja: izvede preskuse delovanja odlagališča za do 10 N2d zabojnikov brez NSRAO in prične odlagati zabojnike z NSRAO. Ob tem zagotovi, da je mogoče največ 2 sloja zabojnikov z NSRAO (198 N2d zabojnikov) odstraniti z odlagališča in to povrniti v prvotno stanje.

K2.3: Ugotovljeni odmiki od investicijsko načrtovanih stroškov v poročilu o izvajanju projekta ne smejo presegati 20 % ocenjene vrednosti projekta ali pa časovni načrt izvedbe ne sme biti podaljšan za več kot eno leto.

K2.4: Do konca leta 2027 naj bo odloženih približno 35 % slovenskega deleža obratovalnih NSRAO iz NEK (219 N2d zabojnikov) in približno 25 % predvidenih odpadkov iz CSRAO (10 N2d zabojnikov).

3. Skladiščenje in odlaganje IG in VRAO

Cilji:

C3.1: ARAO v sodelovanju z raziskovalnimi institucijami in pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost spremlja in se aktivno vključuje v mednarodni razvoj na področju ravnanja z IG ter odlaganja IG in VRAO.

C3.2: ARAO izvaja načrtovalske in razvojne dejavnosti za nadaljevanje suhega skladiščenja po prenehanju obratovanja NEK in zagotovitev trajnega neposrednega odlaganja IG in VRAO.

C3.3: ARAO aktivno sodeluje v dejavnostih za razvoj regionalnega ali večnacionalnega sodelovanja za zagotovitev skupnega odlaganja ter periodično preverja primerjavo koncepta, stroškov in upravnih zahtev za priprave na izgradnjo, izgradnjo ter odlaganje VRAO in IG v nacionalnem, regionalnem ali večnacionalnem odlagališču. Preverja koncept odlaganja v trdnih kamninah, možnost odlaganja VRAO in IG v globokih geoloških vrtnah in tudi druge primerne možnosti.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K3.1: ARAO se letno vključi v vsaj 2 večji mednarodni aktivnosti na področju razvoja ravnanja z IG ter odlaganja IG in VRAO (priprava posebnih študij, analiz, udeležba na konferencah, sodelovanje v skupnih projektih IAEA, IGD-TP, ERDO ...).

K3.2: ARAO skupaj z raziskovalnimi institucijami in pooblaščenimi izvedenci za sevalno in jedrsko varnost sodeluje vsaj v 3 (skupno število) mednarodnih projektih na področju ravnanja z VRAO in IG.

K3.3: ARAO samostojno ali skupaj s partnerji iz Republike Hrvaške izvede vsaj 3 od naslednjih aktivnosti:

- redna revizija koncepta odlaganja VRAO in IG v trdnih kamninah,
- razvoj in posodobitev varnostnih analiz in meril sprejemljivosti za odlaganje,
- izdelava meril in programa umeščanja odlagališča za IG in VRAO,
- priprava osnutka terenskih raziskav in predobratovalnega monitoringa,
- analiza vpliva predelave IG na končno odlaganje,
- sodelovanje v mednarodnih združenjih in projektih za regionalno ali mednarodno odlaganje,
- analiza in razvoj možnosti odlaganja v drugih geoloških okoljih,
- analiza alternativnih konceptov odlaganja,
- drugo.

K3.4: ARAO pripravi analizo možnosti in izvedljivosti, časovnega načrta, koncepta odlaganja in ocene stroškov za odlaganje VRAO in IG v nacionalnem, regionalnem ali večnacionalnem odlagališču.

4. Razgradnja NEK

Cilji:

C4.1: ARAO sodeluje v skupini za posodobitev Programa razgradnje NEK - naslednja revizija konec leta 2025. Pri tem je treba upoštevati nova in spremenjena dejstva, uvajanje in uporabo novih in izboljšanih metod razstavljanja/demontaže in dekontaminacije ter opraviti analizo pristopov takojšnje in odložene razgradnje.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K4.1: ARAO sodeluje z NEK in pooblaščen strokovno organizacijo iz RH pri pripravi projektne naloge za četrto revizijo programa razgradnje NEK in pripravi predloga četrte revizije Programa razgradnje NEK – do konca 2024.

K3.2: V projektni nalogi so ustrezno vključena nova in spremenjena dejstva, napredek v metodah razstavljanja/demontaže in dekontaminacije ter analiza pristopov takojšnje in odložene razgradnje.

5. Razgradnja Centralnega skladišča radioaktivnih odpadkov

Cilji:

C5.1: ARAO kot upravljavec CSRAO, pripravi vse potrebno za odložitev RAO iz CSRAO v odlagališče NSRAO.

C5.2: ARAO nadalje upravlja CSRAO in ravna z IRAO na lokaciji CSRAO v Brinju - stalno do predvidene razgradnje v letu 2058. Glede na analizo potreb po skladiščenju RAO zaradi

nadaljevanja bodoče uporabe radioaktivnih snovi se lahko obratovanje CSRAO temu primerno podaljša ter prilagodi čas njegove razgradnje in zapiranja.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K5.1: ARAO v obdobju 2026–2027 poskrbi za odvoz in odlaganje približno 25 % RAO, ki bodo predvidoma odloženi v odlagališče NSRAO do leta 2058.

K5.2: ARAO po odložitvi NSRAO iz CSRAO nadaljuje s postopki predelave RAO in ostalimi postopki za zmanjševanje količine RAO in si ves čas prizadeva, da v skladišču ostaja na razpolago rezerviran prostor za skladiščenje RAO, nastalih v primeru radiološke nesreče in da zasedenost skladišča ne presega 80 % administrativne skladiščne zmogljivosti objekta.

6. Zaprti odlagališči Jazbec in Boršt na območju nekdanjega Rudnika urana Žirovski Vrh

Cilji:

C6.1: ARAO kot javno službo in na podlagi veljavnih Programov dolgoročnega nadzora in vzdrževanja odlagališča Jazbec in odlagališča Boršt izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč, ki jih ima v upravljanju.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K6.1: ARAO izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtega odlagališča Jazbec in odlagališča Boršt po zaprtju in prevzemu od sedanjega upravljavca RŽV d. o. o.. Z dolgoročnim nadzorom in vzdrževanjem ARAO zagotavlja, da avtorizirana mejna vrednost dodatne efektivne doze za prebivalstvo zaradi prisotnosti obeh odlagališč in zaprte jame, (0,3 mSv/leto) ni presežena.

7. Izpusti radioaktivnih snovi

Cilji:

C7.1: ARAO kot upravljavec jedrskega objekta CSRAO in zaprtega nekdanjega sevalnega objekta odlagališča Jazbec zagotavlja, da so izpusti tekočih in plinastih snovi v okolje v obdobju 2023–2027 čim manjši in v skladu z odobrenimi mejnimi vrednostmi v varnostnih poročilih. Enako bo veljalo tudi za jedrski objekt odlagališča NSRAO v času poskusnega obratovanja 2026–2027 in po začetku rednega obratovanja v letu 2027 ter za odlagališče Boršt po njegovem zaprtju v letu 2023.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K7.1: ARAO izvaja dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtega odlagališča Jazbec in odlagališča Boršt po zaprtju in prevzemu od sedanjega upravljavca RŽV d.o.o.. Z dolgoročnim nadzorom in vzdrževanjem ARAO zagotavlja, da avtorizirana mejna vrednost dodatne efektivne doze za prebivalstvo zaradi prisotnosti obeh odlagališč in zaprte jame, (0,3 mSv/leto) ni presežena.

K7.2: ARAO izvaja dejavnosti javne službe na način, da izpusti tekočih in plinastih radioaktivnih snovi v okolje ne presegajo 80 % odobrenih mejnih vrednosti za posamezen objekt.

8. Raziskave, razvoj in predstavitvene dejavnosti za podporo državi pri izvajanju Resolucije o nacionalnem programu ravnanja z RAO in IG

Cilji:

C8.1: ARAO ob podpori države ali v okviru širšega raziskovalnega programa zagotavlja izvajanje raziskav in razvoja na področju ravnanja z RAO in IG.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K8.1: ARAO vsaka 3 leta pripravi program raziskovalnih, razvojnih in predstavitvenih dejavnosti na področju ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom ter ga vključi v dolgoročni program izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe za ravnanje z RAO za obdobje petih let. Prvič v letu 2025.

9. Ravnanje z RAO po jedrski ali radiološki nesreči

Cilji:

C9.1: ARAO periodično posodablja in dopolnjuje smernice za ravnanje z RAO nastalimi zaradi jedrske ali radiološke nesreče.

Kazalniki doseganja rezultatov:

K9.1: ARAO posodobi in dopolni smernice za ravnanje z RAO, nastalimi zaradi jedrske ali radiološke nesreče v letu 2025.

9 KADROVSKI NAČRT

9.1 OPIS STANJA

Zaposleni na ARAO imajo status javnih uslužbencev. Delovna mesta z zahtevami za njihovo zasedbo so določena v Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest ARAO. ARAO ima sistemiziranih 30 delovnih mest, septembra 2022 jih je zasedenih 21. Vse zaposlitve so za nedoločen čas in za polni delovni čas. V teku je 5 razpisov za zasedbo delovnih mest, od tega sta dve delovni mesti, ki sta bili v letu 2022 izpraznjeni zaradi upokojitve in odpovedi delovnega razmerja. Pri enem delovnem mestu gre za nadomestno zaposlitev zaradi dolgotrajne bolniške odsotnosti. Razpis za dve dodatni zaposlitvi je v teku zaradi načrtovanega povečanega obsega dela ARAO (začetek gradnje odlagališča NSRAO, bistveno več aktivnosti na lokaciji v Krškem).

Obseg dela se bo v obdobju 2023–2027 še povečeval. Skladno z načrtovanimi povečanimi potrebami po strokovnih kadrih, katerih zaposlitev bo omogočala zanesljivo, varno in kakovostno izvajanje storitev javne službe, ARAO pripravlja novo sistemizacijo delovnih mest. Nove zaposlitve so potrebne za izvajanje nalog javne službe na področju gradnje in obratovanja odlagališča NSRAO ter izvajanja dolgoročnega nadzora in vzdrževanja zaprtih odlagališč Jazbec in Boršt. Dodatne zahteve za nove zaposlitve predstavljata tudi Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1214 in osnutek ReNPRRO23–32, ki poudarjata pomen in obvezanost RS za vzpostavitev odlagališča za visokoradioaktivne odpadke in povečanje dolgoročnih raziskovalnih, razvojnih in predstavitvenih dejavnosti na področju načrtovanja in ravnanja z RAO in IG. Potreba po dodatnih kadrih za izvajanje nalog javne službe je bila prepoznana tudi v okviru misije ARTEMIS, ki je bila maja 2022 izvedena v RS. V skladu z zahtevami Direktive Sveta 2011/70/Euratom je bil z izvedbo misije zagotovljen neodvisni strokovni pregled in podano strokovno mnenje o ravnanju z RAO in IG. Ekspertna skupina za pregled je v zaključnem poročilu misije podala strokovni predlog, da Vlada RS zagotovi ustrezno kadrovsko zasedbo ARAO in Uprave RS za jedrsko varnost pri izpolnjevanju njunih obveznosti za varno ravnanje z RAO in IG.

9.2 NAČRTOVANJE ŠTEVILA ZAPOSLENIH IN STROŠKOV DELA V OBDOBJU 2023–2027

Načrtovano število zaposlenih na dan 1. januar v vsakem letu je podano v tabeli 10, stroški dela pa v tabeli 11. Predpostavljeno je, da bodo razpisi za nove oziroma nadomestne zaposlitve v letu 2022 uspešno zaključeni. V letu 2023 je trenutno načrtovana ena odsotnost zaradi starševskega dopusta in ena dolgotrajna bolniška odsotnost. V letu 2023 je načrtovana tudi ena upokojitev.

Kot podlaga za načrtovanje je bil uporabljen Desetletni načrt zaposlovanja s prilagoditvijo glede na stanje v letu 2022. Pri načrtovanju kadrovske zasedenosti je treba upoštevati, da gre pri ARAO v veliki meri za zelo specifična delovna mesta, za katera je nujno dodatno usposabljanje, ki poteka dalj časa, običajno tudi v tujini na podobnih objektih. Ker je število podobnih delovnih mest v RS majhno, ni pričakovati, da bi ARAO lahko dobil že ustrezno usposobljene kadre, zato se v kadrovskem načrtu upošteva tudi čas za vzgojo in razvoj kadrov, ki bodo sposobni prevzeti in varno ter kompetentno izvajati naloge javne službe (upravljanje in obratovanje odlagališča NSRAO, odlaganje NSRAO). Kader na delovnih mestih v okviru poskusnega in rednega obratovanja je zato potrebno zaposliti že pred začetkom poskusnega obratovanja. Največ

zaposlitev je predvidenih v tehnični podpori, ki bo nudila podporo vsem trem objektom, ki jih bo ARAO upravljal, obratoval ali nadzoroval, zato se bo da del kadrovsko okrepil. Na odlagališču je v času obratovanja predvidenih 12 delovnih mest. Delovna mesta bo popolnilo 9 delavcev, ki bodo dela na odlagališču opravljali s polnim delovnim časom, preostali delavci ARAO pa bodo delo opravljali kombinirano na odlagališču ali v okviru ostalih delovnih obveznosti na drugih objektih in dejavnostih ARAO. Tudi ostala dela na odlagališču kot so npr. upravljanje in obratovanje objekta odlagališča, izvajanje monitoringa, priprave in posodobitev varnostnega poročila, sistemskih in delovnih postopkov, investicijskega vzdrževanja in druge dejavnosti bodo izvajali delavci ARAO zaposleni za izvajanje tehničnih in drugih strokovnih podpornih dejavnosti. Podobne dejavnosti bodo v okviru svojih nalog delavci izvajali tudi za druge objekte državne infrastrukture kot to poteka že sedaj za skladišče CSRAO in odlagališče Jazbec.

Tabela 15: Načrtovano število zaposlenih na ARAO v obdobju 2023–2027.

	1.1.2023	1.1.2024	1.1.2025	1.1.2026	1.1.2027
KLJUČNE DEJAVNOSTI (stroškovni nosilci)					
Izgradnja odlagališča in odlaganje NSRAO	10	8	8	8	9
Ravnanje z IRAO	3	3	3	3	3
Dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV	1	1	2	2	2
Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG	2	2	2	3	4
PODPORNE DEJAVNOSTI					
Tehnična in druga strokovna podpora	6	11	14	16	17
Poslovno-administrativne dejavnosti	5	5	5	5	5
SKUPAJ ZAPOSLENIH	27	30	34	37	40

Tabela 16: Stroški dela za posamezne stroškovne nosilce v obdobju 2023–2027 v €.

Dejavnost \ Leto	2023	2024	2025	2026	2027
Izgradnja odlagališča in odlaganje NSRAO	818.400,00	976.883,64	1.054.995,33	1.168.815,69	1.278.794,05
Ravnanje z IRAO	286.440,00	290.012,33	313.201,74	346.992,15	379.641,98
Dolgoročni nadzor in vzdrževanje zaprtih odlagališč na območju RŽV	109.120,00	106.846,65	115.390,11	127.839,22	139.868,10
Dolgoročno načrtovanje ravnanja z RAO in IG	150.040,00	152.638,07	164.843,02	182.627,45	199.811,57
SKUPAJ	1.364.000,00	1.526.380,69	1.648.430,20	1.826.274,51	1.998.115,70
Vir financiranja proračun RS	514.637,20	533.073,19	556.707,85	608.587,72	646.670,16
Vir financiranja Sklad NEK	849.362,80	993.307,50	1.091.722,35	1.217.686,79	1.351.445,54

Stroški dela vključujejo bruto plačo po plačnih razredih, dodatek za doktorat, specializacijo ali magisterij, dodatek za ionizirajoče sevanje, dodatek za stalno pripravljenost, dodatek za delovno dobo, redno delovno uspešnost, prevoz, prehrano, kolektivni pokojninski sklad, regres, jubilejne nagrade, odpravnine ter prispevke.